

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ปริญญานิพนธ์
ของ
จันทร์อินทร์ ชูทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๑๑

๑๒๒๐

๑.๓

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

บทคัดย่อ

ของ

จันทร์อินทร์ ชูทอง

- ๘ ก.ย. ๒๕๔๗

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม ๒๕๔๗

h 250532

จันทร์อินทร์ ชูทอง. (2547). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้น
ที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
ปริญญาณพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์
สายพันธุ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้าน
บุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม
นันทนาการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 398 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น
ตามเพศและชั้นปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทุกด้าน คือ
ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
และด้านกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

NEEDS FOR RECREATION OF LEVEL 3 STUDENTS IN SCHOOL UNDER AREA 1
OF THE OFFICE OF PRANAKORN SRI AYUTTHAYA EDUCATIONAL AREA

AN ABSTRACT
BY
JANIN CHUTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2004

Janin Chuthong. (2004). *Needs for Recreation of Level 3 Students in Schools Under Area 1 of the Office Pranakorn Sri Ayutthaya Educational Area*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Chairaje Saiphant, Asst. Prof. Dr.Arom Nawagarn.

The purpose of this research was to study the needs for recreation of level 3 students in schools under area 1 of the Office of Pranakorn Sri Ayutthaya Educational Area. The four aspects of needs included management, personnel for service, places; equipments; and facilities, and recreational activities. The sample consisted of 398 level 3 students drawn through the stratified random sampling by gender and class. The instrument used for data collection was a questionnaire with the reliability of 0.94. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The results of this study revealed that the overall needs for recreation of level 3 students in schools under area 1 of the Office of Pranakorn Sri Ayutthaya Educational Area were at the high level. When considering in each aspect, management, personnel for service, places; equipments; and facilities, and recreational activities, it was found that students' needs in all of the four aspects were at the high level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

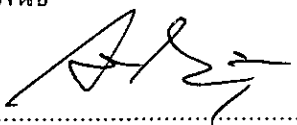
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ของ
นางสาวจันทร์อินทร์ ชูทอง

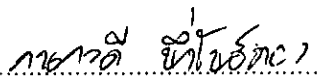
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

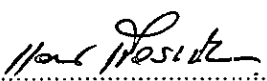

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ์ หะวานนท์)
วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ์ นาวากาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี ทุ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพน เจียรนัย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและแนะนำเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวัต พึ่งโพธิ์ทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจริญนัย กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณา ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการ ทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีมาโดยตลอด ด้วยความเมตตาเป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสมจิตร ศิริเสนา พัทธวิธน์ ที่ให้ความ อนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยได้ไปศึกษาต่อจนสำเร็จ อีกทั้งต้องขอขอบพระคุณผู้บริหารสถาน ศึกษา ครู อาจารย์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ โรงเรียนอยุธยานุสรณ์ และโรงเรียนปากกรานวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตลอดจนนักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา น้อมรำลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อบุญธรรม ชูทอง และคุณแม่บุญมา ชูทอง ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนมา ตลอดทั้งเพื่อน พี่ น้อง ลูกศิษย์ทุกคน และคุณวารินทร์ วงษ์ไทยผดุง ที่คอยให้การสนับสนุนให้กำลังใจผู้วิจัยมีความมานะพยายาม อดทนมาโดยตลอด จนทำให้ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

จันทร์อินทร์ ชูทอง

ผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากร.....	4
กลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	6
ความต้องการนันทนาการในวัยเรียน.....	10
กิจกรรมนันทนาการกับกับนักเรียน.....	10
กิจกรรมนันทนาการที่จัดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1.....	11
ความหมายของนันทนาการ.....	14
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ.....	18
แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ.....	19
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	20
ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ.....	29
ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	32
งานวิจัยในประเทศ.....	34

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3	39
3.1	39
3.1.1	39
3.1.2	39
3.1.3	40
3.1.4	41
3.1.5	42
4	43
4.1	43
4.2	43
4.3	44
5	62
5.1	62
5.2	63
5.3	65
5.4	68
5.5	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74
ประวัติย่อผู้วิจัย	90

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1.....	40
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยคิดเป็นร้อยละจำแนกตามเพศ และชั้นปี.....	44
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	45
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	46
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้น ที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	49
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	50
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมทุกด้าน.....	52
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี.....	53
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี.....	55

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้น
ที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 จำแนกตามชั้นปี.....	57
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิถีชีวิตคนสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสารและโลกาภิวัตน์ ทุกคนต้องขวนขวายรีบเร่งและสังคมผู้บริโภครีบเร่งเพื่อบ่มเพาะการหารายได้หรือวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีกว่า อย่างไรก็ตามคนไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2540 ทำให้สังคมขวนขวาย สร้างปัญหาด้านจิตใจและสุขภาพจิต เกิดความเครียดส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีภาวะการว่างงานมากขึ้น ความเครียดของบุคคลเพิ่มทวีคูณ การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยว การบันเทิงควรต้องทำทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการลดความเครียดทางสังคมและส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจให้ดีขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่กล่าวมานี้ ล้วนต้องใช้ความรู้ทางด้านนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 15)

กิจกรรมนันทนาการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมที่ทำอาจแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความสำนึก ความชอบและแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวของบุคคลนั้น (Self – motivation desired) ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลเลือกกระทำนั้น ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม เช่น ช่วยให้ผู้มีความสนุกสนานใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยให้มีสุขภาพจิตดี ป้องกันปัญหาอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็ก ช่วยส่งเสริมและพัฒนามนุษยสัมพันธ์ ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ช่วยในการบำรุงขวัญทหาร ช่วยในการพักผ่อนและบำบัดการเจ็บป่วยไข้ ช่วยให้เป็นคนรู้จักสงวนทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อประโยชน์ในการสร้างศักยภาพของแต่ละบุคคลให้สูงขึ้น (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2528 : 52 - 55)

จากปัญหาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชนตกงาน ทำให้ว่างงานและมีเวลาว่างมากขึ้นพร้อมกับเกิดความเครียดเพิ่มเป็นทวีคูณ สำหรับด้านความมั่นคงของสถาบันทางครอบครัวนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมส่งผลให้ครอบครัวของคนไทยซึ่งแต่เดิมเป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอยู่ร่วมกัน กลายเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวที่มีแต่เพียง พ่อ แม่ ลูก มากขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในกรอบที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน ที่ไม่สนองต่อการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่บีบรัดในปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

สังคมเมืองแบบทุนนิยม ทำให้ครอบครัวที่มีหน้าที่ดูแล ควบคุม แนะนำ ให้ความรัก ความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นสายใยเชื่อมโยงชีวิตในครอบครัวให้เจริญก้าวหน้าปลอดภัย และมีคุณธรรม ไม่สามารถทำหน้าที่ได้เหมือนเดิม ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่าง

บุคคลในครอบครัวลดน้อยลง หน้าที่ในการเลี้ยงดูอบรมบุตรหลานซึ่งเคยเป็นหน้าที่ของบิดามารดา ได้กลายเป็นหน้าที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนและสื่อมวลชนอย่างไม่มีทางเลี่ยงได้ ความอบอุ่นที่ควรเกิดขึ้นในครอบครัวก็ค่อย ๆ จางหายไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยเรียนซึ่งมีทั้ง “เด็กเล็ก” และเด็กวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่บิดามารดาจะต้องให้ความดูแลและเอาใจใส่เป็นพิเศษ กลับได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มเด็กในวัยเรียนนี้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น หนีเรียน เที่ยวเตร่ตามสถานบริการ ห้างสรรพสินค้า สถานเริงรมย์ ก่อการทะเลาะวิวาท จับกลุ่มมั่วสุม เสพย์ของมีนเมาและประพฤติดนทำนองชั่วสาว (มยุรี ทองสงฆ์ และ นิรมล เปลี่ยนจรรยา. 2533 : 1 - 2)

๔) การจัดการศึกษา ถือเป็นกลไกในการพัฒนามนุษย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขอันยั่งยืนของมนุษย์เอง และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ จำเป็นที่จะต้องพัฒนามนุษย์ให้เป็นไปในลักษณะที่พึงปรารถนาของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 13) กิจวัตรของเยาวชนประกอบด้วย การศึกษาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากการศึกษาเล่าเรียนในชั้นเรียนแล้ว ยังมีเวลาว่างที่เหลืออีกจำนวนหนึ่ง อาจเป็นเวลาอิสระและว่างมาก เช่น ตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน หลังเลิกเรียนและในวันหยุดต่าง ๆ เวลาว่างในแต่ละช่วงที่กล่าวมาเป็นเวลาที่มีความสำคัญต่อการประกอบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนให้มากขึ้น การใช้เวลาว่างจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะละเลยมิได้

๕) นอกจากนั้นแล้ว ความสำคัญของนันทนาการจะเห็นได้จาก “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก” (Convention on the rights of the child) ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ ข้อที่ 29 การศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพ ข้อที่ 31 เด็กจะต้องได้รับสิทธิของเด็กที่จะมีการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรม การละเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ (คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ. 2544 : 16 - 17)

แนวนโยบายของรัฐที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) มีจุดเริ่ม คือ การพัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคม จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีคุณภาพมีสุขภาพแข็งแรง เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย รู้หน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การ เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกทางสังคมทุกระดับโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว องค์กรทางศาสนา องค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สื่อมวลชนและประชาชน เพื่อให้มีการพัฒนาพลังปัญญา ศีลธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย มีการพัฒนาสังคมให้มีประสิทธิภาพสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเสริมสร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนากลไกที่ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และแก้ไข

ปัญหาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. 2545 - 2549 : 66)

การพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องดำเนินงานทั้งทางด้านสุขภาพและการศึกษาควบคู่กันไป และจะต้องมีการพัฒนาหลายๆ ด้านด้วยกัน คือ พัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ปัจจัยที่จะนำมาสนับสนุนการพัฒนาดังกล่าว คือ การใช้กิจกรรมนันทนาการ (กรมพลศึกษา. 2532 : 1) โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้กิจกรรมต่างๆ ในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบันได้ เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมาก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชรา การมุ่งสร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้มีบุคลิกภาพ มีสุขภาพและอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ย่อมทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตทำประโยชน์และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

ด้วยเหตุที่กิจกรรมนันทนาการ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ให้สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตในสังคมและเพิ่มสมรรถภาพของกำลังคนในการพัฒนาประเทศ สภาพปัจจุบันนี้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการพัฒนาในทุกๆ ด้านที่ทำให้ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก แต่สถานที่ พื้นที่ของโรงเรียนอยู่คงเดิม นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียนแตกต่างกัน มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น จึงเป็นปัญหว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทใดมากที่สุดเพียงใด อย่างไร จะได้จัดบริการกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนได้อย่างพอเพียง นอกจากนี้ยังเป็นสื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมู่คณะและต่างโรงเรียน ได้พบปะ แลกเปลี่ยนทัศนะอันจะก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ป้องกันปัญหาการใช้สารเสพติด การหนีโรงเรียน สื่อลามกอนาจาร การพนัน และการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งส่งผลโดยตรงให้กิจกรรมการเรียนของนักเรียนดีขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการจึงได้ศึกษาถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน และแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา อีกทั้งเป็นการสนองความต้องการ มาร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา-เขต 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนเพื่อจะได้นำข้อมูลไปดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2546 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา-เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 5,439 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนระดับระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา-เขต 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ที่ประชากร 5,439 คน ได้จำนวน 364 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล 420 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ

1.2 ชั้นปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ ให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ความพอใจของตนเองซึ่งมี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่คนเราเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ในช่วงเวลาว่างจากการกระทำการกิจประจำโดยคำนึงถึงความสุขและความพึงพอใจที่จะได้รับ เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ เพื่อไปประกอบงานได้ดีขึ้น

ชั้นปี หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

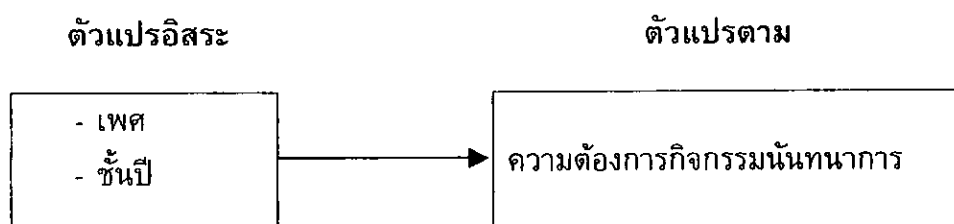
ระดับช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิต ความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัย จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
2. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
3. โรงเรียนอยุธยาสนธิ์
4. โรงเรียนปากกรานวิทยา

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการจากเอกสาร ตำราและรายงานต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. ความต้องการนันทนาการในวัยเรียน
3. กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียน
4. กิจกรรมนันทนาการที่จัดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

5. ความหมายของนันทนาการ
6. ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
7. แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
8. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
9. ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ
10. ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มนุษย์เป็นสิ่งที่มีชีวิต มีจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดและมีความสุขในสังคม อรุณ รัชธรรม (2527: 67) ได้อธิบายความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่า เพราะความต้องการนี้เองที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์เพื่อจะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมี ประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 166) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปของความ

ต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง กล่าวโดยสรุปของความ ต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Biological Needs)
2. ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs)
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

ทฤษฎีความต้องการ กล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการ ได้แก่ทฤษฎีดังต่อไปนี้
ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1954: 35 - 36) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ศึกษา ความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง เขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ (A Theory of Human Motivation) ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ได้ 3 ประการคือ

1. มนุษย์เรามีความต้องการและต้องการมีอยู่ตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความ ต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตอนสำคัญ (Hierarchy of Needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูง ขึ้นต่อไปซึ่งได้แบ่งเป็นขั้นได้ 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการ พื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค และรวมสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Affiliation or Social Needs) เป็นความ ต้องการ รู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้าน เช่นรวมสมาชิก การติดต่อปฏิสัมพันธ์กันและ รักใคร่แสดงออกถึงความเป็นมิตร เป็นกลุ่มเดียวกัน ในบุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกสังคม เช่น สโมสร คลับ หรือกลุ่มไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการชื่อเสียง (Esteem or Recognition Needs) ความ ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงาม ความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self - Actualization Needs) เป็น ความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้เป็นขั้นที่มนุษย์มีพร้อม บริบูรณ์แล้วทุกอย่าง มีครอบครัวที่ดี ทั้งนี้ ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ความ สามารถของตนเอง

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierachy Theory) (หลุยส์ จาปาเทต. 2533 : 40-41) เป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ. 1972 หรือเรียกทฤษฎีอีอาร์จี (ERG : Existence Relateres - Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow) เขาปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้นของมาสโลว์เหลือเพียง 3 ลำดับขั้นเป็น ERG Theory Alderfer ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. เอ็กซิส-เทนซ์ นีดส์ (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาดังนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือความต้องการทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. รีเลเทเนส นีดส์ (Relateres Needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัว และบุคคลในสังคมความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของ มาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า Social Needs Alderfer ได้ให้ความสำคัญความต้องการขั้นนี้มากเพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้นมี ความจำเป็น

3. โกรธ นีดส์ (Growth Needs) คือ ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้าเป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 (Esteem และ Self - actualization Needs) ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษย์ชาตินั่นเอง

สำหรับโนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. 2538 : 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกันได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูง เบาเกินไป แก้อึดแข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเป็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษา พบว่าคนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหา งานทำหรือทำตนให้เป็นประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบจะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นประสบการณ์ ความ ร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จำเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) และโนลส (Knowles) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการมุ่งใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎี คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคมและความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์ เพราะในปัจจุบันความเจริญทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีมากขึ้น มนุษย์เปลี่ยนแปลงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การนำเครื่องจักรมาให้แทนพลังงานจากมนุษย์มีมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อและพลังงานในร่างกายจึงลดปริมาณลงมาก ทำให้สมรรถภาพลดลง เป็นผลทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตใจและร่างกายลดลงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานก็จะต่ำไปด้วย

ความต้องการนันทนาการในวัยเรียน

ความต้องการนันทนาการในวัยเรียน รัส สตรอง (Ruth Strong, 1951 : 495) ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษานักเรียนนักศึกษาในระดับวิทยาและมหาวิทยาลัย ในช่วงอายุเฉลี่ย 20 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มเข้าวัยผู้ใหญ่ตอนต้นลักษณะของการเข้าสังคมจะสอนให้มีความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ในสังคมมากขึ้น โดยการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สโมสร จัดการแสดงต่างๆ หรือมีกิจกรรมภายในสถานศึกษาอยู่บ่อยๆ เด็กวัยรุ่นหรือวัยที่ศึกษา จะเกิดความเครียดมาก กฎระเบียบต่างๆ ของสถาบัน จึงพยายามแสดงออกโดยการใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เพื่อผ่อนคลายภาวะความเครียดต่างๆ และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นจะเกิดความพึงพอใจ ทำให้เกิดพัฒนาการทางสังคม มีกฎระเบียบของสังคมเฉพาะขึ้น อันเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม

รัส สตรอง (Ruth Strong, 1951 : 495) ได้กล่าวว่า วัยแห่งนักเรียนยังเป็นช่วงวัยที่มีพลังสูงถ้าใช้พลังงานไปในกิจกรรมที่มีคุณค่า ก็จะสร้างสรรค์สังคมได้ดี ด้วยเหตุนี้การจัดกิจกรรมก็พาให้นักเรียนมีการเล่น การแสดงออก และการแข่งขัน จึงเป็นการส่งเสริมให้คนหนุ่มสาวได้ใช้พลังงานอย่างเต็มที่ แล้วยังเป็นการส่งเสริมการแสดงออกของทักษะความสามารถเฉพาะตน ยังมีงานด้านศิลปะ การดนตรี กิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมลักษณะเฉพาะตน การพัฒนาทางกาย ทางสังคม การเป็นผู้นำและผู้ตาม

กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียน

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 127 - 128) กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียนเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ความถนัดตามธรรมชาติอันแท้จริง กิจกรรมนันทนาการจะเป็นเครื่องมือช่วยอบรมให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเองเข้ากับคนอื่น ๆ และสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาละลักษณะนิสัยพึงประสงค์ ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในปัจจุบันวิชานันทนาการไม่ได้บรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษา แต่ได้มีวิชา กิจกรรมลักษณะสร้างนิสัย เป็นกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น

กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดได้โดยคณะกรรมการบริหารของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ ที่โรงเรียนสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ตรง ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ และความสนุกสนานแก่ผู้เข้าร่วม กิจกรรมที่โรงเรียนจัดนันทนาการสำหรับนักเรียน

1. กีฬาสี หรือวันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ส่งเสริมความรักและเข้าใจกีฬา
2. มหกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ
3. เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดี

ในด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน และสังคม

4. เทศกาลแห่งความรัก วันครู วันเด็ก วันแม่ ส่งเสริมคุณธรรม
 5. วันอาสาฬหบูชาวันขึ้นปีใหม่ เช่น วัด โรงเรียน ศาลา ส่งเสริมคุณค่า การให้และการรับบริการ เพื่อตอบสนองเพื่อนมนุษย์
 6. นิทรรศการ เทศกาลดนตรีประเภทต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และความซาบซึ้ง
 7. การประกวดศิลปะ การฝีมือ และงานหัตถกรรมของนักเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดี
 8. นันทนาการทางสังคม เช่น งานแสดงของโรงเรียน งานปิกนิก การแสดงละคร การเดินร่ำ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการเรียนรู้
 9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ซึ่งผสมผสานกิจกรรมอื่น เช่น เดินทางไกล แคมป์ไฟ ใต้เขาศึกษาธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ การศิลปหัตถกรรม ดนตรี ละคร เดินร่ำ การสังคมในกลุ่มต่างๆ
 10. กิจกรรมทัศนศึกษาและท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ชนบท ธรรมชาติ หรือหน่วยงาน สถานที่ที่ศึกษาได้
- สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียนหมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นกับนักเรียนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้แก่เด็กนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียนหรือเป็นกิจกรรมพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการที่จัดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1

การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติอย่างแท้จริง กิจกรรมจะเป็นเครื่องช่วยอบรมนักเรียน ให้รู้จักปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบและมีการเสียสละเพื่อส่วนรวม ยังให้รู้จักการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี กิจกรรมสร้างเจตคติและพัฒนาบุคลิกภาพอันพึงประสงค์

กิจกรรมนันทนาการมีใช้การสอนเนื้อหา และการวัดความรู้แต่เป็นงานของโรงเรียนที่จะต้องปลูกฝังนิสัยอันพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน ให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติซึ่งโรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในปัจจุบันเป็นการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร ในหลักสูตรกำหนดไว้ในวิชาพลานามัย สัปดาห์ละ 1 คาบ ส่วนนอกหลักสูตรจัดในรูปของชมรมกิจกรรม กลุ่มสนใจต่าง ๆ เป็นต้น

จากการศึกษาและสำรวจกิจกรรมนันทนาการที่จัดในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียนพบว่ามีกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ดังนี้

1. กิจกรรมการออกกำลังกายเกมกีฬา
 - 1.1 การแข่งขันกีฬาระหว่างห้องเรียนในระดับชั้นเดียวกัน
 - 1.2 การแข่งขันกีฬาระหว่างชั้นเรียนต่างๆ
 - 1.3 .การแข่งขันกีฬาสี่
 - 1.4 การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนแบบทีมเหย้า- ทีมเยือน
 - 1.5 การร่วมกันแข่งกีฬาระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม
 - 1.6 การการแข่งขันเกมในร่ม เช่น หมากรุก บิงโก ฯลฯ
 - 1.7 การนำนักเรียนไปชมการแข่งขันกีฬาที่โรงเรียนส่งแข่งขัน
 - 1.8 การจัดการเชียร์กีฬา
 - 1.9 การส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
 - 1.10 การส่งเสริมกายบริหาร
2. กิจกรรมทางศิลปหัตถกรรม
 - 2.1 การเย็บปักถักร้อย
 - 2.2 การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น ม้านั่ง ที่เขี่ยบุหรี่ ฯลฯ
3. กิจกรรมการอ่าน พูด และเขียน
 - 3.1 การจัดโต้วาที
 - 3.2 การจัดการอภิปราย
 - 3.3 การจัดประกวดคำขวัญ
 - 3.4 การจัดประกวดเรียงความ
 - 3.5 การจัดแข่งขันการวาดภาพ
 - 3.6 การจัดแข่งขันการตอบปัญหาชิงรางวัล
4. กิจกรรมทางสังคม
 - 4.1 การเข้าร่วมพิธีในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ
 - 4.2 การจัดพระธรรมเทศนา
 - 4.3 การจัดประกวดมารยาท
 - 4.4 การนำนักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์นอกสถานที่
5. กิจกรรมนอกสถานที่
 - 5.1 การนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่
 - 5.2 ชมท้องฟ้าจำลอง

- 5.3 ชมภาพยนตร์
- 5.4 หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน
6. กิจกรรมการละคร ดนตรี และเต้นรำ
 - 6.1 การจัดการแสดงละคร
 - 6.2 การจัดแสดงดนตรี
 - 6.3 กิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น เต้นรำพื้นเมือง ฯลฯ
7. กิจกรรมงานอดิเรก
 - 7.1 การจัดกิจกรรมสะสมสิ่งของ การสะสมแสตมป์ การสะสมเหรียญ
 - 7.2 การจัดทำสวนครัว
 - 7.3 การจัดทำสวนดอกไม้
 - 7.4 การประดิษฐ์ดอกไม้เทียม
8. กิจกรรมเนื่องในโอกาสพิเศษ
 - 8.1 การจัดงานสังสรรค์ประจำปีภาคเรียน
 - 8.2 การจัดงานประจำปี
 - 8.3 การจัดงานสังสรรค์ประจำปีของโรงเรียน
 - 8.4 การจัดงานในวันสำคัญต่าง ๆ
 - วันคริสต์มาส
 - วันลอยกระทง
 - วันปีใหม่
 - วันเด็ก
9. กิจกรรมด้านอื่นๆ
 - 9.1 การจัดนิทรรศการ
 - 9.2 การจัดบริการเสียงตามสายในโรงเรียน
 - 9.3 การจัดบริการโทรทัศน์
 - 9.4 การจัดฉายสไลด์

นอกจากนี้ ทางโรงเรียนจึงให้มีชมรมต่าง ๆ ที่นักเรียนจะเลือกได้ตามความสนใจ ซึ่งชมรมดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาและสำรวจพบว่าชมรมที่จัดในโรงเรียน 4 โรงเรียนมีดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะ
 - 1.1 ชมรมกีฬา
 - 1.2 ชมรมดนตรี
 - 1.3 ชมรมละคร
 - 1.4 ชมรมศิลปศึกษา
 - 1.5 ชมรมเกษตร

- 1.6 ชมรมคอมพิวเตอร์
- 1.7 ชมรม อ่าน และโต้วาที
2. กิจกรรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาการ
 - 2.1 ชมรมวิทยาศาสตร์
 - 2.2 ชมรมสังคมศึกษา
 - 2.3 ชมรมภาษาอังกฤษ
 - 2.4 ชมรมภาษาไทย
 - 2.5 ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ชมรมเพื่อการบริการ
 - 3.1 ชมรมทัศนอาจร
 - 3.2 ชมรมห้องสมุด
 - 3.3 ชมรมอาสาพัฒนา
 - 3.4 ชมรมร้านค้าของโรงเรียน
 - 3.5 ชมรมการเชียร์
 - 3.6 ชมรมนันทนาการ
4. เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการและการเข้าร่วมชมรม
 - 4.1 ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน
 - 4.2 ตอนพักกลางวัน
 - 4.3 ตอนเย็นเลิกเรียน
 - 4.4 วันเสาร์ อาทิตย์
 - 4.5 วันกีฬา
 - 4.6 วันพิเศษ เช่น วันปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง ฯลฯ

ข้อมูลจากการศึกษาสำรวจกิจกรรมนันทนาการและชมรมที่จัดในสถานศึกษา 4 แห่ง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้จาก ฝ่ายวิชาการและอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียน

ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการนับว่าเป็นกิจกรรมที่รู้จักกันแพร่หลายมานานตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเน้นถึงความสนุกสนาน เพลิดเพลินและให้ความสุขแก่ผู้เข้าร่วม คำว่า “นันทนาการ” แต่เดิมที่ใช้กันอยู่ทั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้เป็นผู้บัญญัติศัพท์ใช้คำว่า “สันทนาการ” จนเป็นที่รู้จักกันและเกิดความเคยชินมานานแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2507 คำว่า

สันตนาการ ถ้าแปลตามศัพท์ หมายถึง การที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทสนทนา ฟัง พูด คอย
 อันก่อให้เกิดความสุข สนุกสนานในช่วงเวลาว่าง ซึ่งมาจากคำว่า สนทนา แปลว่า การคุยกัน
 พูดจาหรือกัน เมื่อมาสนธิกับคำว่า อาการ จึงเป็นคำว่า สันตนาการ (สนทนา + อาการ) และ
 เพื่อให้เกิดเสียงสละสลวยน่าฟัง จึงใส่ “ไม้หันอากาศ” เป็นสันตนาการ

จากคำว่า สันตนาการ นี้เอง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความหมายที่มาจากภาษาอังกฤษที่ใช้คำว่า เรครีเอชัน (Recreation) ปรากฏว่าให้ความหมายไม่ชัดเจนไม่ตรงกับความ
 หมายเดิมจากคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ท่านพระยาอนุนาทรราชชน จึงได้บัญญัติคำขึ้นมาใหม่
 โดยใช้คำว่า “นันทนาการ” แทน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (เสถียร
 โกเศศ 2515 : 22) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คำว่านันทนาการก็ยังไม่เป็นที่นิยมใช้กันมากนักจน
 กระทั่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปรับปรุง หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518
 และในหลักสูตรมีการบังคับให้เรียนเนื้อหาวิชานันทนาการด้วย จึงเริ่มใช้คำนี้มาตลอดอย่างเป็น
 ทางการ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

คำว่า นันทนาการ มาจากคำว่า นันท หรือ นันทนะ เป็นคำนาม หมายถึง ความสนุก
 ความยินดีความรื่นเริง เมื่อนำมาสนธิกับคำว่า อาการ จึงเป็นคำใหม่ขึ้นมาว่า นันทนาการ ซึ่ง
 หมายถึง ลักษณะอาการของความสนุกสนานร่าเริง ความพึงพอใจและการมีความสุข จาก
 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539 : 435) หมายถึง กิจกรรมที่ทำตาม
 ความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด
 การสราญใจ

พระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 13) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่
 กระทำในเวลาว่าง โดยมีความพึงพอใจ สมัครใจ ไม่มีการบังคับและได้รับความสุขเพลิดเพลิน
 ใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

คณิต เขียววิชัย (2534 : 15) ได้กล่าวไว้ในหนังสือหลักนันทนาการว่า นันทนาการ
 หมายถึง กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมโดยสมัครใจและกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความ
 พึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดงามของ
 สังคมนั้น ๆ

สมบัติ กาญจนกิจ (2540 : 13 - 14) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ ซึ่งพอจะ
 สรุปได้ คือ

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังขึ้นมาใหม่ หลังจาก
 การใช้พลังงาน แล้วก่อให้เกิดความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย สมอง และจิตใจ กิจกรรม
 นันทนาการที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง จะช่วยขจัดหรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทั้ง
 ทางด้านร่างกายและจิตใจในความหมายนี้นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทาง
 ภายและจิตใจของบุคคลและสังคม
2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่างโดย

ไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แล้วผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งความสุข สนุกสนาน หรือความสงบสุขและกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับด้วย

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการหรือประสบการณ์สุขที่บุคคลได้รับ โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการ หรือการเจริญงอกงาม ทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

4. นันทนาการ เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคมเพื่อให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ แล้วก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านอารมณ์และพัฒนาเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจและสังคม

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะ หรือสภาพแวดล้อมนั้น แต่ข้อนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจ และประสบการณ์ของแต่ละคน เพื่อความงอกงามของสัจการแห่งตน ทั้งทางกาย อารมณ์ สติปัญญา (สมบัติ กาญจนกิจ และคนอื่น ๆ. 2520)

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับมนุษย์ที่ก่อให้เกิดความสนใจ และประสบการณ์ของแต่ละคน เพื่อความงอกงามของสัจการแห่งตน (ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. 2530)

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 17) กล่าวถึง นันทนาการว่าความหมาย “นันทนาการ” ตามคำศัพท์ (Terminology) เน้นเรื่องกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ และเพลิดเพลินใจจากกิจกรรมนั้น เป็นหลักสำคัญในการพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนันทนาการหรือไม่

ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543 : 21) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภาระกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำได้ไม่ขัดต่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขสดชื่นกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ

บรรจง คณะวรรณ (2531 : 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกาย และทางอารมณ์ ให้หมดหรือน้อยลงกลับเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมที่จะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

ไวแนนส์ (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2528 : 16 ; อ้างอิงจาก Winans : 1978) ได้ให้คำจำกัดความของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ในทางความต้องการและความสนใจ ในอันที่จะแสวงหาความพึงพอใจในเวลาว่าง

กราเซีย (บรรจง คณะวรรณ. 2531 : 32 ; อ้างอิงจาก Waiskopf Grazia : 1980) กล่าวว่า นันทนาการ มีหลายรูปแบบทั้งประเภทต้องการเข้าร่วมทำหรือร่วมนั่งฟัง นั่งดูนั่งคิด และความสนใจ ความต้องการ อายุ ร่างกาย สติปัญญา ความจุ ความสามารถ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมและการเปลี่ยนแปลงอยู่

บัทเลอร์ (สมบัติ กาญจนกิจ และดำรัส ดาราศักดิ์. 2520 : 2 ; อ้างอิงจาก Butler : 1959) ให้ความหมายว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ตรงกันข้ามกับการทำงาน นันทนาการ แต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน จะแปรผันไปตามรสนิยม เวลา อายุ และความต้องการของแต่ละบุคคล

วอลเตอร์ แอล และสโตน (สมบัติ กาญจนกิจ และดำรัส ดาราศักดิ์. 2520 : 2; อ้างอิงจาก Walter and stone : 1966) นันทนาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์เลือกปฏิบัติด้วยความพอใจในเวลาว่าง ระหว่างชั่วโมงหยุดเรียน หรือเวลาพักทำงาน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นต้องยินดีเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และพึงพอใจโดยปราศจากผลตอบแทนใด

จอห์น ฟินเลย์ (จันทร์ ผ่องศรี. 2525 : 14 - 15 ; อ้างอิงจาก John Finley : 1967) กล่าวว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬาการฟัง และเล่นดนตรี การเล่นละคร รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุขและความยินดีของชีวิต

ดังนั้น จึงพอจะสรุปแนวความคิดในเรื่องความหมายของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำในเวลาว่างจากภารกิจงานประจำด้วยความสมัครใจและพึงพอใจ กิจกรรมที่ทำไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายบ้านเมือง กิจกรรมที่ทำให้พัฒนาประสบการณ์ และคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคมเมือง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง ทำให้ลดความเครียด คลายความเมื่อยล้าสร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่และเป็นการเพิ่มทักษะให้มีความชำนาญมากขึ้น

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

นันทนาการ เป็นปัจจัยที่สำคัญ และจำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิต โดยเฉพาะในสภาพสังคมปัจจุบันที่ก้าวสู่ความเป็นนิส ซึ่งตามปกติบุคคลจะใช้เวลาการทำงาน หรือศึกษาเล่าเรียน 8 - 10 ชั่วโมง ใช้เวลาปฏิบัติหน้าที่ภารกิจประจำวัน เวลารับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ และช่วงเวลาว่างอิสระ ดังนั้น คนเราจึงมีเวลาว่างประมาณ 2 - 4 ชั่วโมง กิจกรรมนันทนาการ จึงมีบทบาทสำคัญที่ช่วยพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม การเข้าร่วมบุคคลได้เข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ เนื่อง มาจากแรงจูงใจหรือพฤติกรรมของคนซึ่ง สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 15 - 17) ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่

1. พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม (Social Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของบุคคล เช่น กิจกรรม การเดินร่ำ งานปาร์ตี้ การเยี่ยมญาติและเพื่อนฝูง ฯลฯ
2. พฤติกรรมเกี่ยวข้องผูกพัน (Associative Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมผู้ที่มีส่วนร่วมหรือสมาชิกให้ความผูกพันกันใจร่วมกัน เช่น กลุ่มผู้สะสมแสตมป์ กลุ่มสะสมอัญมณี กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมชาติ
3. พฤติกรรมแข่งขัน (Competitive Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ช่วยส่งเสริมสภาพการณ์แข่งขัน การประกวดหรือทดสอบความสามารถ กิจกรรมท้าทายไฟ สัมฤทธิ์ของมนุษย์ เช่น เกมกีฬา การประกวดความสามารถ ศิลปหัตถกรรม
4. พฤติกรรมเสี่ยงอันตรายทำลายความสามารถ (Risk - Taking Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมความสามารถหรือพิสูจน์ความสามารถเพื่อความเป็นเลิศ เช่น การแข่งขันรถ แข่งเรือ กระโดดร่ม เครื่องร่อน กีฬาไต่เขา ผจญภัยกับธรรมชาติที่ไม่ได้พัฒนา
5. พฤติกรรมบุกเบิกค้นหา (Exploratory Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิก ค้นคว้า ได้แก่ การท่องเที่ยวผจญภัย การสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การเดินป่า การไต่เขา การผจญภัยใต้น้ำ การผจญภัยในวัฒนธรรมใหม่ เป็นต้น
6. พฤติกรรมทดแทน หรือสร้างเสริม (Vicarious Behaviors) กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการอ่าน ฟุด เขียนในวรรณกรรม ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกละ และประสบการณ์ที่ทดแทน รวมทั้งรายการโทรทัศน์ การแสดงละคร นาฏศิลป์และศิลปกรรม
7. สิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัส (Sensory Stimulation) กิจกรรมนันทนาการทางสังคมและนันทนาการพิเศษต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะส่งเสริมกิจกรรมสังสรรค์ สนุกสนาน การแสดงคอนเสิร์ตช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสอารมณ์ และรวมทั้งแสงเสียง
8. การแสดงออกทางร่างกาย (Physical Expression) กิจกรรมประเภทกีฬา การเดินร่ำ กิจกรรมเข้าจังหวะ ถือว่าเป็นกิจกรรมการแสดงออก ทางกายแสดงออกทั้งทางด้าน

ร่างกาย จิตใจ ความคิดและอารมณ์นอกจากนี้ในการเข้าร่วมกิจกรรมต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ให้ความเสมอภาค ไม่มีสิ่งต้อรองหรือข้อแลกเปลี่ยน

แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

โดยทั่วไปบุคคลจะใช้เวลาในการทำงานหรือศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติหน้าที่ภารกิจประจำวันรับประทานอาหารและพักผ่อนนอนหลับประมาณวันละ 20 ชั่วโมง ดังนั้นบุคคลจะมีเวลาว่างประมาณ 2 - 4 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งในช่วงเวลานี้บุคคลต้องการประกอบ กิจกรรมนันทนาการซึ่งพบว่าแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการพอสรุปได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้ (รชพร จันทรสว่าง. 2545 : 58 – 59)

1. พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม (Social Behaviors) บุคคลมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กิจกรรมนันทนาการหลายประเภทช่วยส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม และเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในชุมชน เช่น กิจกรรมเดินร่ำ งานเทศกาลประเพณี การเยี่ยมญาติมิตรและเพื่อน เป็นต้น บุคคลจึงประกอบกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม
2. พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับผูกพัน (Associative Behaviors) นอกเหนือจากการที่บุคคลต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม บุคคลยังต้องการผูกพันกันเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมนันทนาการจะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มย่อยมีความผูกพัน เนื่องจาก มีความสนใจที่คล้ายคลึงกัน เช่น ชมรมผู้รักสัตว์ กลุ่มผู้สะสมแสตมป์ ชมรมท่องเที่ยวไทย กลุ่มอนุรักษ์โบราณสถาน มูลนิธิเพื่อนช้าง เป็นต้น
3. พฤติกรรมเชิงแข่งขัน (Competitive Behaviors) โดยธรรมชาติบุคคลชอบประกวดหรือทดสอบความสามารถหรือชอบกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ จึงเกิดแรงจูงใจทำให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมที่ท้าทาย เช่น เกม กีฬา การประกวดความสามารถในด้านต่างๆ เป็นต้น
4. พฤติกรรมเสี่ยงอันตรายท้าทายความสามารถ (Risk - Taking Behaviors) บุคคลบางกลุ่มมีความต้องการทำกิจกรรมที่เสี่ยงอันตรายและท้าทายความสามารถ หรือพิสูจน์ความสามารถเพื่อความเป็นเลิศ กิจกรรมนันทนาการที่ท้าทายและอาจเสี่ยงอันตราย เช่น กีฬาแข่งรถ แข่งเรือ กระโดดร่ม ล่องแก่ง ดำน้ำ ใต้เขา เล่นเครื่องร่อน ท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่ยังไม่ได้พัฒนา เช่น ป่าดงดิบ เป็นต้น
5. พฤติกรรมบุกเบิกค้นหา (Exploratory Behaviors) บุคคลบางกลุ่มมีความต้องการค้นพบสิ่งแปลกใหม่ หรือบุกเบิกค้นหาเพื่อสร้างสมประสบการณ์ จึงเกิดแรงจูงใจที่จะทำกิจกรรม

6. พฤติกรรมทดแทน หรือสร้างเสริม (Vicarious Behaviors) บุคคลมีความต้องการเสริมสร้างประสบการณ์และความรู้สึกทดแทนในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถกระทำหรือไม่มีโอกาสกระทำ การทำกิจกรรมนันทนาการประเภทอ่าน ฟุต เขียน วรรณกรรมต่างๆ จะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกทดแทนได้ รวมทั้งการดูรายการโทรทัศน์ วีดิทัศน์ การแสดง นาฏศิลป์ และศิลปกรรม

7. สิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัส (Sensory Stimulation) บุคคลมีความต้องการความสุขความสนุกสนาน และบางครั้งต้องการสิ่งที่กระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ จึงเกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่สิ่งเสริมโอกาสสร้างสรรค์ เฉลิมฉลองความสุขสนุกสนาน เช่น งานฉลองเทศกาลหรือโอกาสสำคัญที่มีกิจกรรมสนุกสนาน และมีการดื่มเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ การชมการแสดงคอนเสิร์ตที่มีแสงและเสียงที่ช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสทางอารมณ์

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

การจัดดำเนินการทางนันทนาการนั้น มีความหลากหลายไปตามสภาพแวดล้อมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตลอดจนปัจจัยในด้านอื่น ๆ ดังนั้น การจัดนันทนาการจึงมีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บัทเลอร์ (Butler, 1959 : 237 - 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 10 อย่าง คือ

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เต้นรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา, วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 155 - 173) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ 11 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทฝีมือและศิลปหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา กรีฑา
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทละครภาพยนตร์

5. กิจกรรมนันทนาการในทางงานอดิเรก
6. กิจกรรมนันทนาการกิจกรรมทางสังคม
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทเต้นรำ
8. กิจกรรมนันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. กิจกรรมนันทนาการประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. กิจกรรมนันทนาการประเภทอาสาสมัคร

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 38 - 56) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts)
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา (Game and Sport)
3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ (Dances)
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง (Music and Singing)
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events)
12. กิจกรรมนันทนาการ (อ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing)
13. กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ กิจกรรมนันทนาการ พบว่าจะมีลักษณะของความต้องการกิจกรรมนันทนาการและประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกัน สามารถแยกประเภทกิจกรรมนันทนาการได้ 5 ประเภท

1. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา

เกม ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539 : 108) กล่าวว่า เกม คือ การแข่งขัน การเล่นเพื่อความสนุกสนาน ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ เกมกีฬา จากนักวิชาการและนักศึกษาไว้ดังนี้

กอง วิสุทธาธรรมณ์ (2520 : 4) ได้กล่าวว่า “ ความจริงการเล่นกีฬาเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ใช้พัฒนาประชากร ให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก

สามารถสร้างสังคมให้เจริญก้าวหน้าไปยิ่งขึ้น” การกีฬาเป็นกิจกรรมการบริหารร่างกาย ให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง

การที่นักเรียนมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ดี ต้องมีการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา อยู่เสมอ นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนที่ทำอยู่เป็นประจำ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนา ให้เยาวชนไทย ให้มีคุณภาพ มีร่างกายสมบูรณ์ โดยการนำกิจกรรมกีฬาเข้าไป เป็นสื่อ ซึ่งตรงกับคำกล่าว ของ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527 : 2) ได้กล่าวว่า กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้เกิด ทักษะทางร่างกายของบุคคล สร้างความสง่างาม และความแข็งแรงของร่างกาย ของบุคคล เป็นสำคัญ

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 102-103) ได้กล่าวถึง กิจกรรมกีฬาว่า เป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมคุณค่าทางด้านการพัฒนาความเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติ ปัญญา ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศเป็นแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2540-2544 โดย แบ่งออกเป็น 6 แผนหลัก ดังนี้

1. แผนพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน
2. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน
3. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
4. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ
5. แผนพัฒนาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา
6. แผนงานการบริหารและการพัฒนาการกีฬา

พระพงศ์ บุญศิริ (2536 : 5-6) ได้ให้ความหมายของเกมไว้ว่า การเล่นที่มี ระเบียบ มีกฎเกณฑ์ มีเงื่อนไข ก่อให้เกิดความสุข สนุกสนานเป็นการออกกำลังกาย ช่วยใน การพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมต่าง ๆ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 39) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา เป็น กิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทาน การประกอบกิจกรรมจะต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ กิจกรรมนี้ใช้สถานที่กว้าง การเล่นและแข่งขันมี กฎ กติกา ดायตัว เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ทำหาย ผู้เข้าร่วมควรเลือกให้เหมาะสม วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ เพศ และคนพิการ สำหรับกิจกรรมเกมมีรูปแบบที่หลากหลาย มีเล่นในห้อง ถิ่น ชนบท เช่น เกมเบ็ดเตล็ด เกมประกวด เกมสร้างสรรค์ เกมการละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

กิจกรรมกีฬายังแบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ เช่น

1. กิจกรรมเกม กีฬาขั้นพื้นฐาน เช่น กรีฑา ยิมนาสติก ฟุตบอล
2. กีฬาประเภทเดี่ยวและประเภทคู่ เช่น กีฬายิงธนู โบว์ลิ่ง ยิงปืน จักรยาน แข่งเรือ ตกปลา โต้เขา เดินทางไกล ดำน้ำ กระโดดน้ำ กรีฑา วายน้ำ เป็นต้น

3. กีฬาประเภททีม กีฬาทีมกำลังได้รับความนิยมสูง ทั้งนี้เพราะว่ากีฬาทีมช่วยส่งเสริมคุณค่าทางสังคม เช่น ความสามัคคี มนุษย์สัมพันธ์ การรวมกลุ่ม เป็นสมาชิกของกลุ่ม การแสดงออกในการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ตัวอย่างของกีฬาทีม ได้แก่ กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ตระกร้อ ฮ็อกกี้ ซอฟท์บอล เบสบอล เนตบอล แอนด์บอล เป็นต้น

4. กีฬาสำหรับสตรีและเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามากขึ้น เช่น กีฬาเบสบอล บาสเกตบอล ฟุตบอล ยูโด คาราเต้ วังมาราธอน กรีฑา วายน้ำ วอลเลย์บอล เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2533 คณะกรรมการโอลิมปิกสากลร่วมกับองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ประกาศให้การสนับสนุนเป็นปีแห่งการส่งเสริมบทบาทสตรีในการกีฬารวมทั้งนักกีฬา โค้ช ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามากขึ้น

5. กีฬานันทนาการ หมายถึง กีฬามวลชน (Mass Sport) หรือกีฬาที่นิยมเล่นทั้งชายและหญิง วัยเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ และสูงอายุ และแม้กระทั่งกีฬาเพื่อกลุ่มประชากรพิเศษ เพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมเล่นกีฬาในช่วงเวลาว่าง และส่งเสริมคุณค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีได้มุ่งได้สัมผัสฤทธิ์ กีฬานันทนาการ ได้แก่ กีฬาสากล เช่น กอล์ฟ วอลเลย์บอล วัง-เดิน เพื่อสุขภาพ ตลอดจนกีฬาประเภทเสี่ยงอันตราย ท้าทายความสามารถ เช่น แข่งรถ แข่งเรือ

6. กีฬาเพื่อการแข่งขัน ซึ่งหมายถึง กีฬาที่เน้นในเรื่องทักษะเพื่อแสดงความเป็นเลิศในเชิงกีฬา ถ้ามีการเล่นฝึกหัดฝึกซ้อมกันอย่างต่อเนื่อง โดยหวังผลประโยชน์ก็เป็นกีฬาอาชีพ กีฬาประเภทนี้ ในแง่ของนันทนาการเป็นกีฬาสำหรับผู้ชมเป็นการบันเทิงอย่างหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ การพัฒนาทางด้านอารมณ์ การมีส่วนร่วมของกลุ่มการเชียร์หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีม การพักผ่อนหย่อนใจ กีฬาอาชีพและเพื่อการแข่งขัน ได้แก่ ยิมนาสติก กรีฑา ฟุตบอล มวยสากล เทนนิส กอล์ฟ บาสเกตบอล เป็นต้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ทำให้มีการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อเสริมสุขภาพ ให้มีความเจริญเติบโตสมบูรณ์ แข็งแรง ความสนุก เข้าร่วมสังคมโดยใช้กิจกรรมง่าย ๆ ในการเล่นเกม ประกอบเกมเบ็ดเตล็ด เกมสร้างสรรค์ เกมการละเล่นพื้นเมือง ในการเล่นกีฬา ประกอบด้วย กีฬาประเภททีมประเภทเดี่ยว ประเภทคู่ การเล่นกีฬามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร สามารถพัฒนาคุณภาพในด้านสุขภาพพลานามัย บุคลิกภาพ ตลอดจนลักษณะนิสัย ช่วยเสริมสร้างทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ก่อให้เกิดการพัฒนาในสิ่งต่าง ๆ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง

ดนตรี ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539 : 293) กล่าวว่า ดนตรี คือ เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงได้ตาม ทำนองเพลง ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการการดนตรี จากนักวิชาการและนักศึกษาไว้ดังนี้

สุกรี เจริญสุข (2534 : 13) ได้กล่าวถึง ดนตรี เป็นเรื่องของศิลปะที่เกี่ยวกับเสียง ซึ่งมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น อาจจะลอกเลียนเสียงมาจากธรรมชาติ นำเสียงนั้นมาเรียบเรียงให้มีระเบียบ สิ่งที่สำคัญดนตรีต้องมีอารมณ์ในการสื่อสารไปยังผู้ฟัง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 47 - 48) ได้กล่าวถึง การดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกรวมของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชน คู่กันเคยกับดนตรี ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน ดนตรีเป็น การระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียด เป็นนันทนาการที่ต้องมีควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

ประเภทของดนตรีตามลักษณะการเข้าร่วม

1. การร้องเพลง เช่น เพลงไทยสากล เพลงคลาสสิก
2. การเล่นดนตรี เช่น เครื่องสาย กีตาร์ เปียโน ไวโอลิน
3. การฟังดนตรี เช่น คอนเสิร์ต ซิมโฟนี หันเมือง รำวง
4. เพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น เพลงพื้นเมือง รำวง
5. การสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง

การประดิษฐ์อุปกรณ์ดนตรี

6. กิจกรรมดนตรีแบบผสม เช่น การเต้นรำพื้นเมือง ระบำบัลเลต์ ละคร โอเปร่า

คุณค่าของนันทนาการดนตรี

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคลและชุมชน
2. ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนาน และสุขสงบได้
3. ช่วยเสริมสร้างการแสดงออกทางอารมณ์
4. ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจ และสติปัญญา
5. เป็นสื่อภาษาซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด
6. เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
7. ช่วยลดความเครียดของบุคคลและสังคม
8. สร้างและส่งเสริมคุณค่าทางศิลปะการสร้างสรรค์
9. เป็นการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจแก่สังคม

10. เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิติภาพ

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมมีความสุขและความเพลิดเพลิน ส่งผลถึงด้านจิตใจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม ประกอบด้วย กิจกรรมนันทนาการดนตรีตามลักษณะการร้องเพลง การเล่นดนตรี เพลงประกอบกิจกรรม การสร้างสรรค์ทางดนตรี กิจกรรมดนตรีแบบผสม

3. กิจกรรมนันทนาการการละคร

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 46 - 47) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการประเภทการละครว่า เป็นกรรมวิธีการแสดงออกเป็นการระบายทางอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึก การแสดงออกแห่งตน นันทนาการการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝันหรือจินตนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน

รูปแบบของละคร

1. การละครในลักษณะการเลียนแบบ ส่งเสริมจินตนาการเลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์หรือธรรมชาติ
2. การละครแบบสร้างสรรค์ ส่งเสริมการแสดงออกเพื่อให้เกิดจินตภาพ ภาพพจน์ แนวคิด เพื่อปลุกอารมณ์
3. การละคร เป็นพิธี เป็นการแสดงละครที่ถูกกำกับบทบาท ลีลาท่าทาง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความพึงพอใจ ในการใช้ความสามารถของผู้แสดงการทอ้งบทเลียนแบบและรู้นัยของผู้แสดง
4. ละครร้อง
5. ละครรำ
6. ละครชาตรี
7. มโนราห์
8. หนังตะลุง
9. หุ่นกระบอก
10. นาฏศิลป์
11. อุปรากร
12. ละครพูด

คุณค่าการละคร

1. เป็นการส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน
2. เป็นลักษณะวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของ
3. ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์
4. เป็นการพัฒนาอารมณ์สุข

5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการการละคร หมายถึง เป็นกิจกรรมแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์ การเคลื่อนไหวของร่างกายให้สอดคล้องกับจังหวะ เนื้อร้อง และทำนองเพลงเป็นกิจกรรมสร้างความบันเทิง ให้ผู้ชมสนุกสนาน และพึงพอใจเป็นการสร้างเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมประกอบด้วย รูปแบบการละคร ในลักษณะการเลียนแบบการสร้างสรรค์ การละคร เป็นพิธี เป็นต้น

4. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 48 - 50) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ห้างไกลจากสภาพแวดล้อมและมลภาวะที่เป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคล และสังคมแหล่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผักผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง

1. พัฒนาคุณค่าทางร่างกาย
2. พัฒนาคุณค่าทางจิตใจ
3. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์

แรงจูงใจหรือความต้องการที่เกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง

1. เพลิดเพลินกับธรรมชาติ หนีความเจริญ
2. หนีจากการทำงานหรือกิจวัตรประจำวัน
3. ต้องการออกกำลังกาย
4. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจและพัฒนาตนเอง
5. ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
6. ต้องการพบเพื่อนใหม่
7. ต้องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในครอบครัว
8. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม
9. ทำความประสบความสำเร็จในการแข่งขัน
10. ต้องการความสุนทรีย์ภาพและสติปัญญา

ประโยชน์จากการเข้าร่วมนันทนาการกลางแจ้ง/ นอกเมือง

ทางด้านสังคม

1. ครอบครัว มีความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ศาสนา พิธีการ จิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์

3. สถาบันทางการเมือง สร้างสันติภาพในบ้านเมืองเป็นการขยายอาณาเขตการปกครอง มีเป้าหมายร่วมกันในสังคม

4. ระบบทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม
ทางด้านจิตใจ

1. ได้ความรู้และความเข้าใจ และสัมพันธภาพของธรรมชาติ
2. หนีความกดดันจากสิ่งกายภาพต่างๆ
3. หนีปัญหาจากสังคม
4. สร้างความสำเร็จ ทำลายทำให้เกิดความสำเร็จ
5. ได้รับคุณค่าจิตใจของตนเอง ทำให้ตนเองมีค่า
6. เป็นการส่งเสริมประสบการณ์
7. ได้รับความตื่นเต้น เสี่ยงอันตราย
8. ได้สร้างสัมพันธภาพครอบครัวเพิ่มขึ้น
9. มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น
10. สร้างความปลอดภัย

ชนิดของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง

1. กิจกรรมชีวิตชาวค่าย
 - 1.1 การก่อไฟ เทคนิคและวิธีการ
 - 1.2 การปรุงอาหารกลางแจ้ง
 - 1.3 การพักผ่อนปิกนิก
 - 1.4 การเดินป่า
 - 1.5 การจัดที่พักอาศัย
2. กิจกรรมการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.1 การตกแต่งที่ดิน
 - 2.2 การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.3 สร้างแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์และพืชป่า
 - 2.4 ปลูกพืชเพื่อชีวิตป่า
 - 2.5 การศึกษาอุทยาน
3. กิจกรรมเสี่ยงอันตราย
 - 3.1 พายเรือล่องแก่ง
 - 3.2 ไต่เขา
 - 3.3 ไต่หน้าผา
 - 3.4 เครื่องร่อน
 - 3.5 เรือเร็วผจญภัย

4. กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง

4.1 จักรยาน

4.2 ลำสัดว์

4.3 ตกปลา

4.4 แข่งเรือ

4.5 กระดานโต้คลื่น

5. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ

5.1 แกะรอยธรรมชาติ

5.2 ศิลปหัตถกรรมธรรมชาติ

5.3 เกมเกี่ยวกับธรรมชาติ

5.4 เรียกชื่อต้นไม้

5.5 เดินป่า

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคม แห่่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ การออกศึกษาธรรมชาติ สถานที่ที่สวยงาม น้ำตก สวนหย่อม พายเรือ วายน้ำ อยู่ค่ายพักแรม เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการประเภทที่บุคคลต้องการหาความเพลิดเพลินกับธรรมชาติ นอกเมือง

5. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 18) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเป็นกระบวนการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง (Leisure time) ที่มีการเดินทาง (Travel) เข้ามาเกี่ยวข้องโดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งที่มีกถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตประเพณีและด้านสถานะเพื่อการยอมรับ ดังนั้น คำว่า "การท่องเที่ยว" (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง มิได้หมายเฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่เข้าใจ การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติพี่น้อง ก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น สำหรับกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling) สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 42 - 45) ยังได้กล่าวต่อไปว่า การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจ และนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) มีรูปแบบที่หลากหลาย พอสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต

และวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า นันทนาการกลางแจ้ง นอกเมืองและกีฬา การบันเทิงและการอาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพ

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา หมายถึง การใช้เวลาในการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ความสนุกสนาน บันเทิง เริงร่าและเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler, 1959 : 14 - 15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล
3. การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น
4. ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง
5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน
6. นันทนาการเป็นวิธีการหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสุขในชีวิตกับการงาน การพักผ่อน ความรักและเคารพนับถือซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์

สมบัติ กาญจนกิจ (2520) ได้สรุปถึงประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับความสนุกสนานมีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. ช่วยให้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสุขของชีวิต
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นับเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ไว้
4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่คนในชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ เรื่องของหน้าที่รับผิดชอบคุณค่าทางสังคม

และเสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม มีน้ำใจให้บริการอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของชาติ

5. ส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้ง สุขสนุกสนาน และความสุขสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใส และช่วย ส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การละเล่นพื้นเมือง วิถีชีวิตประเพณีบ้านเมือง ตลอดจน แหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ทัศนคติและความซาบซึ้ง อันก่อให้เกิดการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง มีกิจกรรม การอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไต่เขา เป็นต้น ผู้ที่ได้เข้าร่วม ได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้งและสามารถช่วยดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ อันจักเป็นประโยชน์ต่อ ชุมชนและประชาชาติของโลก

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา นันทนาการเพื่อการบำบัด เป็นกรรมวิธีและ กิจกรรมที่จะช่วยรักษา คนไข้ ทั้งด้านร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรก ประเภทประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และเป็นการช่วยเสริมความหวังความคิดและการใช้เวลาว่างแก่คนไข้ ซึ่งกำลังต่อสู้ กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมประเภทกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย ส่วนกิจกรรมนันทนาการทางสังคมจะช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคนไข้

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้ บุคคลได้แสดงออกและละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สอนคุณค่าสังคมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขลดความเห็นแก่ตัว ทำให้มีความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรม นันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ ยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

จากการศึกษาสำรวจจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างของประชากรกรุงเทพมหานคร (ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ และคนอื่น ๆ. 2523) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย	63.39 %
2. เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย	53.56 %
3. เพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส	53.07 %
4. เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว	43.24 %
5. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน	42.51 %
6. เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	41.28 %

7. เพื่อมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี 32.68 %

8. เพื่อหารายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ 27.76 %

จะเห็นได้ว่า การใช้เวลาว่างของคนกรุงเทพมหานคร เน้นไปในเรื่องของการพักผ่อน คลาย ความตึงเครียด สุขภาพกาย สุขภาพจิต และความสุขของครอบครัว กิจกรรมนันทนาการ ที่จะส่งเสริมให้ชุมชนบรรลุจุดหมายที่มีทุกรูปแบบและหลากหลาย

ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้ว จะก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทุกคนมีสรีระวิทยาโครงสร้างของร่างกายสมบูรณ์ มีจิตใจแจ่มใส และร่าเริง มีอายุที่ยาวนาน
2. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตและมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันมิให้เด็กได้มีโอกาสใช้เวลาไปในทางที่มีขอบมิควร
3. เพื่อให้เด็กรู้จักระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ
4. เพื่อให้ความร่วมมือ ประสานงานในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน
5. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และฝึกความเป็นพลเมืองดีของชาติ
6. เพื่อให้เด็กได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย
7. เพื่อให้เด็กมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักสถานศึกษา และมีขวัญดี
8. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสุขสนุกสนานที่จะทำงานที่ตนเองสนใจ
9. เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเอง
10. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และรู้จักเคารพบุคคลอื่น
11. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยให้บริการลุล่วงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
12. เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น

(ชัชวาล ช่อไสว. 2536; อ้างอิงจาก สมบัติ กาญจนกิจ. 2535)

สรุปว่า กิจกรรมนันทนาการมีประโยชน์ และคุณค่าหลายประการสามารถช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีสรีระร่างกายที่แข็งแรง จิตใจแจ่มใส มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักหน้าที่และมีระเบียบวินัยการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และเป็นการเสริมสร้างทักษะในด้านต่างๆ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในส่วนของงานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และไม่ต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนได้รวบรวมไว้ดังนี้

แอนน์ (Ann. 1977 : 6341 - A) ทำการศึกษาสำรวจความต้องการและความสนใจในกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 36 ประเภท ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ โดยสำรวจผู้สูงอายุ 94 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 55 - 56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในกิจกรรม การร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติม ผลการสำรวจสรุปได้ว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน ควรส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการเตรียมเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้น กีฬาประเภททีมไม่ควร ดัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ ควรได้รับการสนับสนุนไปพร้อม ๆ กัน

นันทอคมาร์ (Nantogmah. 1982 : 1080 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องโปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย และได้รับการเสนอแนะโดยคณาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐไอโอวา ได้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 272 คน และคณาจารย์ จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากในโรงเรียน คือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และบาสเกตบอล กิจกรรมที่นักเรียนต้องการที่จะให้เน้นคือ วอลเลย์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัย คือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก วูตวู้ด เบสบอลและแบดมินตัน นักเรียนชอบกีฬา มีมากกว่ากิจกรรมแบบอื่น ๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่าง ๆ สนับสนุนกีฬาที่เล่นประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาที่เล่นเป็นทีม ทั้งนักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นว่าโปรแกรมพลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีในระดับ 9 และ 10 ส่วนอาจารย์ในวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้น 11 และ 12

วัตกิน (Walkin. 1983 : 705 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนมัธยมศึกษาและผลกระทบที่มีต่อการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมทางพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยในรัฐ

นิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาในวิทยาลัย จำนวน 260 คน ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เคยเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีลักษณะแตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อสถานภาพทางการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ต่างกันด้วย ความแตกต่างจะเห็นได้ชัดระหว่างหญิงและชายโดยโรงเรียนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการต่อเนื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชายซึ่งผู้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแผนการเรียนที่ยืดหยุ่นได้ขนาดของชั้นเรียน ประเภทของโรงเรียน รวมทั้งครูพลศึกษาที่มีความเป็นกันเองมีชีวิตชีวาน่าเลื่อมใส มีความรู้ดีจะเป็นส่วนสำคัญที่เป็นผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักศึกษา

เคราส์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535 : 12 - 13 ; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยคิดเป็นร้อยละที่กิจกรรมนันทนาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยแสดงความคิดเห็นและน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

1. การยอมรับตนเองและผู้อื่น	54 %
2. ความสัมฤทธิ์ผล	59 %
3. สุขภาพกาย จิต	58 %
4. ความรัก ความเข้าใจ	61 %
5. อิสรภาพ บุคคล และสังคม	71 %
6. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่ม	63 %
7. ส่งเสริม การท้าทาย เสี่ยง	56 %
8. ส่งเสริมความปลอดภัย	51 %
9. อำนวยความสะดวก	50 %
10. ส่งเสริมสถานภาพ	37 %
11. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	50 %
12. ส่งเสริมปมเด่น	29 %

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535 : 18; อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน” สรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นเจ้าของ เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม

7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

แมคไบรด์ และ ไนท์ (McBride and Knight. 1993 : 78 – 374) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของครู จะมีผลกระทบต่อการสอนพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนควรรู้จักใช้สภาพแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ในการสอนและครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใช้ความคิดในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งในร่มและกลางแจ้ง และการใช้สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์

โฮล์คบรูค (Holbrook. 1993 : 2735 – A) ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วนและกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักธุรการ และสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียด เพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกันดำเนินการตั้งแต่การวางแผนและการวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินการ

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย ด้านความต้องการกิจกรรมกีฬารูปนันทนาการของนักเรียนได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้นำการศึกษาและวิจัยในเรื่องนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ธีระ นทีวุฒิกุล (2521 : 39 - 40) ได้ศึกษาถึงความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2520 จำนวน 720 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกี่ยวกับความต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ นิสิตเลือกกิจกรรมสันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือกิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และเลือกกิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนการจัดกิจกรรมนันทนาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกิจกรรมเสริมวิชาชีพ มีการจัดเป็นอันดับสุดท้าย อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและการจัดกิจกรรมนันทนาการทางมหาวิทยาลัย สอดคล้องกัน เชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อายุ

ภูมิสำเนา รายได้ของครอบครัวของนิสิต มีอิทธิพลทำให้อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม นิสิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เจริญ กระบวนรัตน์ และคนอื่นๆ (2525 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการ บริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ของข้าราชการและนิสิตในมหาวิทยาลัย เกษตร ศาสตร์ สรุปว่า

1. ข้าราชการและนิสิตต้องการได้รับบริการทางด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ข้าราชการและนิสิตต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมเพียงพอ และต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ แต่ละด้านมาคอยให้บริการ ให้คำแนะนำในการออกกำลังกายมากที่สุด ความต้องการรองลงมา ได้แก่ ความต้องการบริการด้านความรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการออกกำลังกายและกติกากีฬา แข่งขันมาก และการประชาสัมพันธ์
3. ข้าราชการต้องการได้รับบริการในกิจกรรมประเภทบริการทวดทรง การ บริหาร ว่ายน้ำ เทนนิส แบดมินตัน ส่วนนิสิตต้องการกิจกรรมประเภทว่ายน้ำ ฟุตบอล และ เทนนิส
4. ในวันธรรมดาข้าราชการและนิสิตต้องการออกกำลังกายในช่วงเวลา 16.30 - 18.30 น. ส่วน ในวันหยุดราชการ ข้าราชการต้องการเวลา 08.00 - 10.00 น. นิสิตต้องการเวลา 16.30 - 18.30 น.

5. สถานที่ออกกำลังกายและอุปกรณ์ไม่พอเพียงกับความต้องการ

กรรณิกา พันธ์อำพล (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ เป็นไทยมุสลิมว่า อันดับของการจัดกิจกรรมนักศึกษาสอดคล้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ของนักศึกษาหรือไม่ และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการเข้าชมกิจกรรมของนักศึกษา โดยแยก ตามเพศ อายุ ศาสนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิสำเนาและสถาบันที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้ แก่ นักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครู ยะลา และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 415 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้วิธีการแบบ คิว - ซอร์ท (Q - Sort) แบบ สอบถามได้รับคืนและสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และทดสอบด้วย H - test ปรากฏผลดังนี้

1. อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สอดคล้องกับอันดับของการ จัดกิจกรรมนักศึกษา 9 ประเภท คือ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสังคม สงเคราะห์กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ กิจกรรม

ศิลปะและการดนตรี กิจกรรม การพูดและการพิมพ์ กิจกรรมเสริมวิชาชีพ และกิจกรรมเกี่ยวกับงานอดิเรก

2. กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมน้อย ได้แก่ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการพูดและการพิมพ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานอดิเรกอันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา โดยแยกตามเพศ อายุ ศาสนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิสำเนา และสถาบันที่ศึกษา ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่าง โดยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คณิต เทียววิชัย (2531 : 80) ได้ทำการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมนันทนาการในชนบทที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการและได้สรุปหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมนันทนาการของชนบท โดยแบ่งออกเป็น 3 หน่วยงาน คือ เทศบาล กรมพัฒนาชุมชน และการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เทศบาลเมือง จัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1.1 ศูนย์เยาวชน และศูนย์สุขภาพเพื่อสมรรถภาพ	33 %
1.2 สนามเด็กเล่น	22 %
1.3 การจัดงานวันสำคัญ	21 %
1.4 การแข่งขันกีฬา	10 %
1.5 สวนสาธารณะ	8 %
1.6 ดนตรีสำหรับประชาชน	4 %
1.7 สวนสัตว์	2 %

2. พัฒนาชุมชนจังหวัด จัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

2.1 การสัมมนาผู้นำเยาวชน	39 %
2.2 ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ	34 %
2.3 ศูนย์เยาวชนตำบล	10 %

3. การศึกษานอกโรงเรียน จัดกิจกรรมดังนี้

3.1 ห้องสมุดสำหรับประชาชน	90 %
3.2 การแข่งขันกีฬา	10 %

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย กิจกรรม ที่เข้าร่วมในนันทนาการพิเศษ ระดับอายุ 6-15 ปี ได้แก่ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ดนตรีสำหรับประชาชน วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา และวันลอยกระทง ช่วงเวลาที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมากที่สุด ได้แก่ 15-18 นาที

เฉลิม สัตยเสวนา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมการกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยและการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อทราบความต้องการ

กิจกรรมการกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมกีฬาด้านต่อไปนี

1. สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. บุคลากร
3. งบประมาณสนับสนุน
4. บริการและวิชาการ
5. การจัดรายการ ชนิดกิจกรรม
6. ช่วงวันและเวลาเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายนักศึกษามหาวิทยาลัย จำแนก

ตามมหาวิทยาลัย ชั้นปีและเพศผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมจำนวน 1,071 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละผลการวิจัยพบว่า

6.1 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีสนามกีฬาต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ มีคุณภาพและได้มาตรฐาน อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่ได้มาเพื่อบริการมีเพียงพอ และอุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพที่สามารถนำไปใช้ได้เลยในระดับมาก

6.2 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการกิจกรรมการกีฬาด้านบุคลากรโดยให้มีบุคลากรที่สอนหรือให้คำแนะนำในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านมากที่สุด

6.3 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนให้ได้มาจากมหาวิทยาลัยมากที่สุด

6.4 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการด้านบริการและวิชาการ ให้มีประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ หรือการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงมากที่สุด

6.5 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการทางด้านการจัดรายการและชนิดกิจกรรมกีฬาให้มีกีฬาภายในสถาบันมากที่สุด และนักศึกษาชายมีความต้องการให้จัดกีฬาฟุตบอลมากที่สุด ส่วนนักศึกษาหญิงมีความต้องการให้จัดกีฬาวูต่าน้ำมากที่สุด

6.6 นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการด้านช่วงวัน และเวลา เช่น เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายในวันเสาร์ เวลา 17.00 น. – 18.30 น. มากที่สุด

6.7 นักศึกษาชายและหญิงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มีความต้องการดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

6.8 นักศึกษาชายและหญิงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความต้องการด้าน

บุคลากร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มีความต้องการดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

6.9 นักศึกษาชายและหญิงของแต่ละมหาวิทยาลัยมีความต้องการด้านงบประมาณสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า สามารถสรุป ได้ดังนี้

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ความต้องการกิจกรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 เพศ ชาย เป็นตัวแปรในความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน โดยสรุปผล ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง กิจกรรมนันทนาการการละคร กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง และกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการ กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 5,439 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 ตามลำดับต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610) ที่ 6,000 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เขตอำเภอพระนครศรีอยุธยามีโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน ได้แก่

- 2.1 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
- 2.2 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
- 2.3 โรงเรียนอยุธยาอนุสรณ์
- 2.4 โรงเรียนปากกรานวิทยา

3. แต่ละโรงเรียนแบ่งตามระดับชั้นเรียน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- 4. ในแต่ละระดับชั้นสุ่มระดับชั้นละ 1 ห้องเรียนทุกโรงเรียน
- 5. สุ่มนักเรียนในห้องตามข้อ 4 ห้องเรียนละ 35 คน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

โรงเรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย	670	35	676	35	677	35
2. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์	585	35	569	35	606	35
3. โรงเรียนอยุธยาอนุสรณ์	552	35	485	35	405	35
4. โรงเรียนปากกรานวิทยา	70	35	67	35	78	35
รวม	1,877	140	1,796	140	1,766	140

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

เกณฑ์การให้คะแนนระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนที่กำหนดให้ 5 ระดับ จากระดับมากที่สุดไปจนถึงระดับน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน
- มาก เท่ากับ 4 คะแนน
- ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน
- น้อย เท่ากับ 2 คะแนน
- น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

นำระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการมาแปรความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายข้อ และรายด้าน (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 90) ดังนี้

มากที่สุด	4.50 - 5.00
มาก	3.50 - 4.49
ปานกลาง	2.50 - 3.49
น้อย	1.50 - 2.49
น้อยที่สุด	1.00 - 1.49

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้างานวิจัย วิทยานิพนธ์ โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ ตลอดจนทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการให้ครบ 5 ด้าน เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำข้อมูลมาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้กรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (อยู่ในภาคผนวก)เพื่อตรวจสอบความ เทียบตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบัทซ์ (Cronbach 1970:171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

3. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน เพื่อขออนุมัติ ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. ผู้วิจัยติดต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้นำมาลงรหัส

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2.3 นำข้อมูลตอนที่ 3 จัดกระทำข้อมูลแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมาย ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 398 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 160 คน นักเรียนหญิง จำนวน 238 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตาราง 2
2. นำแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มาหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตาราง 3 – 11
3. นำข้อมูลตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ มาสรุปและนำเสนอในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยคิดเป็นร้อยละจำแนกตาม เพศและชั้นปี

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	160	40.30
หญิง	238	59.70
รวม	398	100.00
ชั้นปีที่		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	136	34.26
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	127	31.99
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	135	33.75
รวม	398	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 เป็นเพศหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.26 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ผลดังตาราง 3 – 11 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม เพศ

ด้านการจัดดำเนินการ	ชาย		ระดับ ความต้องการ	หญิง		ระดับ ความต้องการ	รวม		ระดับ ความต้องการ
	(N = 160)			(N = 238)			(N = 398)		
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. มีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อการจัดการจัดดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.84	.78	มาก	3.89	.70	มาก	3.87	.73	มาก
2. มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.97	.80	มาก	4.18	.74	มาก	4.10	.77	มาก
3. กฎระเบียบและกติกาในการดำเนินการกิจกรรมนันทนาการอย่างชัดเจน	3.86	.79	มาก	3.93	.77	มาก	3.90	.78	มาก
4. มีผู้ฝึกสอนวิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ									
5. มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน	3.77	.85	มาก	4.13	.75	มาก	3.99	.81	มาก
	4.38	.73	มาก	4.40	.73	มาก	4.39	.73	มาก
รวม	3.96	.51	มาก	4.10	.48	มาก	4.04	.49	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม

นันทนาการ ($\bar{X} = 4.10$) และมีผู้ฝึกสอน / วิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.97$) และเมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า

นักเรียนชาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.97$) และมีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.84$)

นักเรียนหญิง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$) และมีผู้ฝึกสอน / วิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม เพศ

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชาย			ระดับ			หญิง			ระดับ			รวม			ระดับ		
	(N = 160)			ความ			(N = 238)			ความ			(N = 398)			ความ		
	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ
1. มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ	3.79	.76	มาก	3.96	.77	มาก	3.89	.77	มาก	3.89	.77	มาก	3.89	.77	มาก	3.89	.77	มาก
2. มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.93	.88	มาก	4.03	.81	มาก	3.99	.84	มาก	3.99	.84	มาก	3.99	.84	มาก	3.99	.84	มาก
3. บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ	3.93	.83	มาก	4.28	.73	มาก	4.14	.79	มาก	4.14	.79	มาก	4.14	.79	มาก	4.14	.79	มาก
4. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับฝากสิ่งของในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.30	1.07	ปานกลาง	3.75	1.02	มาก	3.75	1.06	มาก	3.75	1.06	มาก	3.75	1.06	มาก	3.75	1.06	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชาย		ระดับ	หญิง		ระดับ	รวม		ระดับ
	(N = 160)		ความ	(N = 238)		ความ	(N = 398)		ความ
	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ
5. มีเจ้าหน้าที่ประจำ สถานที่ใน กิจกรรม	3.47	1.06	ปาน	3.86	1.00	มาก	3.70	1.04	มาก
6. มีเจ้าหน้าที่ในการเบิก- จ่ายอุปกรณ์	3.59	.95	มาก	3.88	.93	มาก	3.76	.94	มาก
7. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา ความสะอาดบริเวณ สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการ	3.79	.78	มาก	4.08	.75	มาก	3.96	.78	มาก
8. มีกิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่างๆ ที่จัด บริการเป็นไปตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ ของสถาบันและ กระทรวงศึกษาธิการ	3.90	.79	มาก	4.16	.75	มาก	4.06	.77	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่างๆ ที่จัด บริการให้บุคลากร มีรูป แบบและขั้นตอนเหมาะ สมตามหลักและปรัชญา นันทนาการต้องใช้เวลา ว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่างๆ ที่จัด บริการให้ส่งเสริม ความต้องการได้ทุก เพศทุกวัย	3.97	.75	มาก	4.17	.78	มาก	4.09	.77	มาก
รวม	3.74	.54	มาก	4.01	.55	มาก	3.91	.56	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.91) เมื่อ

พิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการ ต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศทุกวัย ($\bar{X} = 4.09$) และมีกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันและกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า

นักเรียนชาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศทุกวัย ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ และบุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 3.93$) และมีกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันและกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.90$)

นักเรียนหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศทุกวัย ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา มีกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันและกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.16$) และบุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งของอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม เพศ

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย (N = 160)		ระดับ ความ ต้องการ	หญิง (N = 238)		ระดับ ความ ต้องการ	รวม (N = 398)		ระดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ควรจะเพิ่มจำนวน สนามกีฬาและสถานที่ จัดกิจกรรมนันทนาการ ให้เพียงพอ	4.17	.89	มาก	4.16	.80	มาก	4.16	.83	มาก
2. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการทั้งในร่ม และกลางแจ้ง	4.03	.84	มาก	4.05	.80	มาก	4.04	.81	มาก
3. สถานที่จัดกิจกรรมนันท นาการได้มาตรฐาน	3.92	.80	มาก	4.05	.75	มาก	4.00	.77	มาก
4. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการมีแสงสว่าง เพียงพอ และเหมาะสม กับกิจกรรมนันทนาการ	4.05	.81	มาก	4.26	.76	มาก	4.18	.78	มาก
5. มีที่เปลี่ยนเครื่องแต่ง กายและห้องสุขา ชาย- หญิง แยกจากกันและ ถูกสุขลักษณะ	3.88	1.08	มาก	4.08	.99	มาก	4.00	1.03	มาก
6. สถานที่มีที่นั่งชมเป็น สัดส่วน	3.72	.99	มาก	3.84	1.00	มาก	3.79	.99	มาก
7. อุปกรณ์ในการประกอบ กิจกรรมนันทนาการมี มาตรฐานและมีความ ปลอดภัย	3.93	.89	มาก	4.13	.77	มาก	4.05	.82	มาก
8. มีอุปกรณ์กีฬาหลายๆ ชนิดอย่างเพียงพอได้ มาตรฐาน	3.97	.95	มาก	4.09	.87	มาก	4.04	.91	มาก
9. จำแนกและประเภท ของอุปกรณ์ให้เลือกใช้ ตามต้องการ	3.85	.87	มาก	3.94	.79	มาก	3.90	.87	มาก
รวม	3.94	.55	มาก	4.06	.53	มาก	4.01	.54	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสง สว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา ควรจะเพิ่มจำนวน สนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.16$) และอุปกรณ์ในการ ประกอบกิจกรรมนันทนาการมีมาตรฐานและมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.05$)

นักเรียนชาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ ควรจะเพิ่มจำนวนสนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ มีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับ กิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.05$) และสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในร่มและกลางแจ้ง ($\bar{X} = 4.03$)

นักเรียนหญิง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรม นันทนาการ ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมา ควรจะเพิ่มจำนวนสนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.16$) และอุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีมาตร ฐานและมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม เพศ

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชาย		ระดับ	หญิง		ระดับ	รวม		ระดับ
	(N = 160)		ความต้องการ	(N = 238)		ความต้องการ	(N = 398)		ความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่นฟุตบอล									
บาสเกตบอล	4.18	.78	มาก	4.20	.77	มาก	4.19	.77	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการ ศิลปหัตถกรรม เช่น เครื่องจักรสาน เย็บปัก ถักร้อย การปั้น การวาด									
ภาพ ทารม	3.48	.93	มาก	3.68	1.01	มาก	3.60	.99	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชาย		ระดับ ความต้องการ	หญิง		ระดับ ความต้องการ	รวม		ระดับ ความต้องการ
	(N = 160)			(N = 238)			(N = 398)		
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
3. กิจกรรมนันทนาการ ท่องเที่ยวทัศนศึกษา เช่น การศึกษาสภาพ แวดล้อมธรรมชาติ	3.71	1.03	มาก	3.95	1.02	มาก	3.85	1.03	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการการ ละคร เช่น ละครร้อง ละครรำ โขน นาฏศิลป์	3.40	1.01	มาก	3.70	1.05	มาก	3.58	1.08	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการงาน อดิเรก เช่น งานสะสม แสตมป์ ประติษฐ์ต่อเติม วาดภาพ	3.54	.97	มาก	3.79	.98	มาก	3.69	.98	มาก
6. กิจกรรมนันทนาการ ดนตรีและร้องเพลง การ ฟังดนตรี การเล่นดนตรี									
7. กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้งนอกเมือง เช่นการอยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ	3.95	.95	มาก	4.25	.88	มาก	4.13	.92	มาก
	3.79	1.11	มาก	4.11	.95	มาก	.95	1.03	มาก
8. กิจกรรมนันทนาการ วรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)	3.77	.86	มาก	3.98	.85	มาก	3.90	.86	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการ บริการอาสาสมัคร เช่น การพัฒนา ชุมชน	3.52	1.03	มาก	3.87	.97	มาก	3.73	1.01	มาก
10. ลีลาศเพื่อสุขภาพ หรือ กิจกรรมเข้าจังหวะ	3.11	1.14	มาก	3.64	1.16	มาก	3.43	1.18	มาก
รวม	3.64	.59	มาก	3.91	.65	มาก	3.80	.64	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.19$) กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.20$) และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.11$)

นักเรียนชาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี ($\bar{X} = 3.95$) และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.79$)

นักเรียนหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.20$) และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมทุกด้าน (N = 398)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินการ	4.04	.49	มาก
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.91	.56	มาก
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.01	.54	มาก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.80	.64	มาก
รวม	3.93	.50	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดดำเนินการ ($\bar{X} = 4.04$) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.91$) และด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม ชั้นปี

ด้านการจัดดำเนินการ	ชั้นมัธยม ระดับ			ชั้นมัธยม ระดับ			ชั้นมัธยม ระดับ		
	ศึกษาปีที่ 1		ต้องการ	ศึกษาปีที่ 2		ต้องการ	ศึกษาปีที่ 3		ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. มีเจ้าหน้าที่ให้ความ สะดวกในการติดต่อการ จัดการจัดดำเนินการ เกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ	3.90	.77	มาก	3.84	.67	มาก	3.86	.75	มาก
2. มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ ที่มาเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ	4.27	.77	มาก	3.97	.77	มาก	4.04	.74	มาก
3. กฎระเบียบและกติกาใน การดำเนินการกิจกรรม นันทนาการอย่างชัดเจน	4.00	.73	มาก	3.73	.78	มาก	3.96	.80	มาก
4. มีผู้ฝึกสอนวิทยากรให้ ความรู้และแนะนำใน กิจกรรมนันทนาการ	4.19	.77	มาก	3.83	.84	มาก	3.93	.80	มาก
5. มีการแข่งขันกีฬาหรือ กิจกรรมนันทนาการ ในโรงเรียน	4.58	.60	มากที่สุด	4.31	.73	มาก	4.27	.81	มาก
รวม	4.18	.46	มาก	3.93	.50	มาก	4.01	.49	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ด้านการจัดดำเนินการ คือ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.27$) และมี ผู้ฝึกสอน / วิทยากรให้ความรู้และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.19$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแข่งขันกีฬา หรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.97$) และเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อการจัดดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.84$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ การแข่งขันกีฬา หรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.04$) และกฎระเบียบและกติกาในการดำเนินการกิจกรรมนันทนาการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.96$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชั้นมัธยม			ระดับ			ชั้นมัธยม			ระดับ		
	ศึกษาปีที่ 1		ต้องการ	ศึกษาปีที่ 2		ต้องการ	ศึกษาปีที่ 3		ต้องการ	ศึกษาปีที่ 3		ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ												
2. มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำบริการข่าวสาร เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ	3.91	.74	มาก	3.80	.76	มาก	3.96	.80	มาก			
3. บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีสุภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ	4.08	.84	มาก	3.93	.84	มาก	3.96	.84	มาก			
4. มีเจ้าหน้าที่ดูแล รับผิดชอบสิ่งของในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.57	1.05	มาก	3.42	1.03	มาก	3.71	1.08	มาก			
5. มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ในกิจกรรม	3.70	1.05	มาก	3.58	1.06	มาก	3.82	1.01	มาก			
6. มีเจ้าหน้าที่ในการเบิก-จ่ายอุปกรณ์												
7. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.96	.83	มาก	3.60	.99	มาก	3.72	.97	มาก			
	3.99	.79	มาก	3.91	.73	มาก	3.99	.81	มาก			

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชั้นมัธยม			ระดับ			ชั้นมัธยม			ระดับ		
	ศึกษาปีที่ 1			ความ			ศึกษาปีที่ 2			ความ		
	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ
8. มีกิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่าง ๆ ที่จัด บริการเป็นไปตาม นโยบายและวัตถุประสงค์ ของสถาบัน และกระทรวง ศึกษาธิการ	4.15	.72	มาก	4.04	.77	มาก	3.97	.82	มาก			
9. กิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่าง ๆ ที่จัด บริการให้บุคลากรมี รูปแบบและขั้นตอน เหมาะสมตามหลักและ ปรัชญานันทนาการ ประเภทต่าง ๆ ที่จัด บริการให้ส่งเสริม ความต้องการได้ทุก เพศ ทุกวัย	4.23	.73	มาก	3.94	.79	มาก	4.10	.78	มาก			
รวม	3.98	.52	มาก	3.81	.55	มาก	3.92	.60	มาก			

จากตาราง 9 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมากิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศ ทุกวัย ($\bar{X} = 4.23$) และมีกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันและกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.15$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา มีกิจกรรม

นันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ของสถาบันและ
กระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.04$) และกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้
บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่
จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศ ทุกวัย ($\bar{X} = 3.94$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่
กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตาม
หลักและปรัชญานันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศ
ทุกวัย ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง
ทั้งร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.09$) มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด บริเวณสถานที่จัด
กิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1			ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2			ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3		
	ระดับ		ความต้องการ	ระดับ		ความต้องการ	ระดับ		ความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ควรจะเพิ่มจำนวน สนามกีฬาและสถานที่ จัดกิจกรรมนันทนาการ ให้เพียงพอ									
2. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการทั้งในร่ม และกลางแจ้ง	4.20	.83	มาก	4.05	.87	มาก	4.23	.80	มาก
	4.01	.71	มาก	4.07	.84	มาก	4.05	.88	มาก
3. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการได้ มาตรฐาน	4.02	.75	มาก	4.00	.82	มาก	3.98	.75	มาก
4. สถานที่จัดกิจกรรม นันทนาการมีแสงสว่าง เพียงพอ และเหมาะสม กับกิจกรรม นันทนาการ	4.26	.74	มาก	4.18	.72	มาก	4.09	.88	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1		ระดับ ความ ต้องการ	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2		ระดับ ความ ต้องการ	ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3		ระดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5. มีที่เปลี่ยนเครื่องแต่ง กายและห้องสุขา ชาย- หญิง แยกจากกันและ ถูกสุขลักษณะ	4.15	.99	มาก	3.98	1.00	มาก	3.85	1.07	มาก
6. สถานที่ที่มีที่นั่งชมเป็น สัดส่วน	3.65	1.01	มาก	3.80	.98	มาก	3.93	.98	มาก
7. อุปกรณ์ในการประกอบ กิจกรรมนันทนาการมี มาตรฐานและมีความ ปลอดภัย	4.13	.76	มาก	4.00	.85	มาก	4.01	.86	มาก
8. มีอุปกรณ์กีฬาหลาย ๆ ชนิด อย่างเพียงพอ ได้มาตรฐาน	4.06	.92	มาก	4.08	.90	มาก	3.99	.91	มาก
9. จำแนกและประเภท ของอุปกรณ์ให้เลือกใช้ ตามต้องการ	3.90	.77	มาก	3.83	.87	มาก	3.97	.82	มาก
รวม	4.04	.50	มาก	3.99	.55	มาก	4.01	.57	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้น
ที่ 3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความ
ต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)
เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอ
และเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมา ควรจะเพิ่มจำนวนสนามกีฬาและ
สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.20$) และมีที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและห้อง
สุขาชาย-หญิง แยกจากกัน และถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 4.15$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่
สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ
($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา มีอุปกรณ์กีฬาหลาย ๆ ชนิดอย่างเพียงพอ ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.08$)
และสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในร่มและกลางแจ้ง ($\bar{X} = 4.07$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรจะเพิ่มจำนวนสนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.09$) และ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในร่มและกลางแจ้ง ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		
	ระดับ		ความต้องการ	ระดับ		ความต้องการ	ระดับ		ความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล									
บาสเกตบอล	4.27	.079	มาก	4.16	.74	มาก	4.14	.78	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการ ศิลปหัตถกรรม เช่น เครื่องจักรสาน เย็บปัก ถัก ร้อย การปั้น การวาด									
ภาพ ทารม	3.53	1.03	มาก	3.46	.92	ปานกลาง	3.81	.98	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการ ท่องเที่ยวทัศนศึกษา เช่น การศึกษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ	4.03	.90	มาก	3.77	1.06	มาก	3.75	1.11	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการการละคร เช่นละครร้องละครรำ โขน นาฏศิลป์	3.51	1.12	มาก	3.55	1.06	มาก	3.68	.95	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก เช่น งานสะสม แสตมป์ ประดิษฐ์ต่อเติม วาดภาพ	3.69	.93	มาก	3.72	1.06	มาก	3.67	.96	มาก
6. กิจกรรมนันทนาการดนตรี และร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี	4.20	.99	มาก	4.14	.84	มาก	4.05	.92	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชั้นมัธยม			ระดับ			ชั้นมัธยม			ระดับ		
	ศึกษาปีที่ 1			ความ			ศึกษาปีที่ 2			ความ		
	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ต้องการ
7. กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้งนอกเมือง เช่น การอยู่ค่าย พัก แรม การศึกษาธรรมชาติ	4.13	1.02	มาก	3.93	1.00	มาก	3.88	1.06	มาก			
8. กิจกรรมนันทนาการ วรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)	3.93	.83	มาก	3.83	.84	มาก	3.93	.90	มาก			
9. กิจกรรมนันทนาการ บริการ อาสาสมัคร เช่น การพัฒนาชุมชน	3.73	.99	มาก	3.64	.97	มาก	3.64	1.06	มาก			
10. กีฬาเพื่อสุขภาพ หรือ กิจกรรมเข้าจังหวะ	3.30	1.23	ปาน กลาง	3.47	1.14	มาก	3.47	1.15	ปาน กลาง			
รวม	3.83	.61	มาก	3.78	.61	มาก	3.80	.69	มาก			

จากตาราง 11 แสดงว่า ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ด้านกิจกรรมนันทนาการ คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา กิจกรรมดนตรีและร้องเพลง ($\bar{X} = 4.20$) และกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา เช่น การศึกษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.03$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความต้องการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา กิจกรรมดนตรีและร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นเกม ($\bar{X} = 4.14$) และกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น การอยู่ค่าย พักแรม การศึกษาธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.93$)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรก ได้แก่ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา กิจกรรมดนตรีและร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี ($\bar{X} = 4.05$) และกิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน ฟุด เขียน) ($\bar{X} = 3.53$)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น นำมาสรุปและนำเสนอในรูปความเรียง สามารถสรุป ดังนี้

1. ด้านการจัดดำเนินการ

ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และจัดวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

บุคลากรผู้ให้บริการควรเน้นกิจกรรมนันทนาการที่จัดให้มีรูปแบบและขั้นตอนที่เหมาะสมกับความต้องการของทุกเพศ ทุกวัย
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ต้องการให้มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ มีปริมาณที่พอเพียงกับจำนวนสมาชิก และมีอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานพอเพียงกับความต้องการ พร้อมมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ควรมีกิจกรรมนันทนาการหลาย ๆ ประเภทให้เหมาะสม เพื่อจะได้เลือกกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความชอบและความถนัด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 398 คน จากโรงเรียน 4 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยการแบ่งตามเพศ ชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ด้าน

- 2.1 ด้านการจัดดำเนินการ
- 2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
- 2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – Ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการในแต่ละด้าน โดยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 มานำเสนอให้รูปความเรียง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 รวมทั้งสิ้น 398 คน คิดเป็นร้อยละ 94.76 นักเรียนชาย จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 นักเรียนหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70

2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.26 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ปรากฏผลดังนี้

1.1 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X} = 3.96$, หญิง $\bar{X} = 4.10$)

1.2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X} = 3.74$, หญิง $\bar{X} = 4.01$)

1.3 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X} = 3.91$, หญิง $\bar{X} = 4.06$)

1.4 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X} = 3.64$, หญิง $\bar{X} = 3.91$)

2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมทุกด้าน ปรากฏผลดังนี้
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้านของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2546 มีความต้องการกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดดำเนินการ ($\bar{X} = 4.01$ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามชั้นปี ปรากฏผลดังนี้

3.1 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดดำเนินการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการในระดับมาก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 $\bar{X} = 4.58$, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 $\bar{X} = 4.31$ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 $\bar{X} = 4.27$ ตามลำดับ)

3.2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการในระดับมาก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 $\bar{X} = 4.24$, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 $\bar{X} = 4.09$ และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 $\bar{X} = 4.09$ ตามลำดับ)

3.3 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการในระดับมาก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 $\bar{X} = 4.26$, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 $\bar{X} = 4.18$ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 $\bar{X} = 4.23$ ตามลำดับ)

3.4 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการในระดับมาก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 $\bar{X} = 4.27$, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 $\bar{X} = 4.16$ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 $\bar{X} = 4.14$ ตามลำดับ)

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ ตามตัวแปร เพศและชั้นปี ปรากฏผลดังนี้

1. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ การแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน รองลงมา มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และมีผู้ฝึกสอน / วิทยากรให้ความรู้ และแนะนำในกิจกรรมนันทนาการ จากความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินการ ที่เป็นเช่นนี้ ในการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน ต้องการทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้เกิดความสนุกสนาน มีกิจกรรมร่วมกัน ทำให้มีสมรรถภาพ ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขภาพที่ดี เป็นการป้องกันยาเสพติด และสามารถปฏิบัติงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ควรมีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการ และผู้ฝึกสอน วิทยากรที่ให้ความรู้เป็นอย่างดี เพราะว่าผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการ ถ้าผู้ฝึกสอนมีความตั้งใจ และเต็มใจแสดงถึงความเป็นกันเองจะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความประทับใจให้กับตัวผู้สอน โดยเฉพาะมารยาทที่ดีของผู้สอนจะทำให้เกิดความพึงพอใจและเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้มาใช้บริการต่อไป

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ รองลงมา กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการ ที่ว่า ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศทุกวัย และมีกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน และกระทรวงศึกษาธิการ จากความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ที่เป็นเช่นนี้บุคลากรผู้ให้บริการต้องมีบุคลิกภาพที่ดีและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของตัวบุคลากรผู้ให้บริการเองก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญผู้มาใช้บริการเมื่อมาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ เช่นเดียวกับกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรต้องมีรูปแบบและมีขั้นตอนการปฏิบัติที่เหมาะสมตามหลักปรัชญาของนันทนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จัดให้เป็นไปตามนโยบายวัตถุประสงค์ของสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ หมอชาติ

(2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนนายเรืออากาศโรงเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมี ความต้องการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง

เพื่อการออกกำลังกาย โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ บุคลากรผู้ให้บริการที่ให้คำแนะนำในการออกกำลังกายที่มีความรู้ความชำนาญในกิจกรรมแต่ละด้าน บุคลากรผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดี เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณสถานที่ออกกำลังกาย บุคลากรผู้ให้บริการมี วุฒิต่างพลศึกษา บุคลากรผู้ให้บริการที่มีความรู้ความเข้าใจวิธีการและดำเนินการด้านพลศึกษา บุคลากรผู้ให้บริการรู้หลักและวิธีการสอบที่ถูกต้องเหมาะสม เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำในช่วงบริการ และงานวิจัยของ เยาวณี ผจญ (2534 : 66 - 68) ที่พบว่า ข้าราชการมีความต้องการการออกกำลังกายด้านบุคลากร ได้แก่ มีบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน บุคลากรที่ให้บริการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการและทรัพย์สิน มีบุคลากรที่สามารถเป็นผู้นำเกมหรือกิจกรรมกีฬาเพื่อการออกกำลังกายแก่ข้าราชการได้ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการ และการดำเนินโปรแกรมการออกกำลังกายและสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมให้แก่ข้าราชการได้ มีบุคลากรคอยดูแลช่วยเหลือแนะนำการใช้อุปกรณ์ในขณะออกกำลังกายอย่างถูกต้อง มีแพทย์ตรวจสุขภาพก่อนออกกำลังกาย

3. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา ควรจะเพิ่มจำนวนสนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอและมีที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องสุขา ชาย - หญิง แยกจากกันและถูกสุขลักษณะ จากความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ชูเกียรติ เกียรติธีรรัตน์ (2536 : 116 - 121) ที่พบว่า ความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุด คือ ให้มีสถานที่ออกกำลังกายทั้งกลางแจ้งและในร่ม มีอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ เพื่อบริการอย่างเพียงพอ มีห้องแต่งตัวพร้อมตู้เก็บของและห้องน้ำอย่างเพียงพอ มีน้ำดื่มตามจุดต่าง ๆ ในบริเวณที่ออกกำลังกาย มีห้องปฐมพยาบาลสำหรับผู้บาดเจ็บจากการออกกำลังกาย บริเวณสถานที่ ออกกำลังกายและสนามกีฬามีที่นั่งพักผ่อนอยู่ตามจุดที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ สถานที่ ออกกำลังกายในร่มและสถานที่ออกกำลังกายต่าง ๆ ควรมีทำเลตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน และความต้องการด้านบริการ ที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุดคือ ให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ในบริเวณสถานที่ออกกำลังกาย และมีความต้องการมากให้มีหน่วยงาน และบุคลากรที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกำลังกายโดยเฉพาะ มีเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์การออกกำลังกายประจำอยู่ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างทั่วถึง และมีบุคลากรมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านคอยให้คำแนะนำ ยังสอดคล้องงานวิจัยของ สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ (2534 : บทคัดย่อ)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการบริการการออกกำลังกายของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งมีความต้องการสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สถานที่ออกกำลังกายต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสม เดินทางมาสะดวก อุปกรณ์ทางพลศึกษาที่เพียงพอตามสัดส่วนกับจำนวนผู้ใช้บริการ และอุปกรณ์ที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ เขียวคราม (2546 : 83 – 84) ที่พบว่า ความต้องการการออกกำลังกายของผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักการภารโรง ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ในด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมที่มีความต้องการมากที่สุด คือ สถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้ง สถานที่ออกกำลังกายมีไฟฟ้าสำหรับออกกำลังกายกลางแจ้ง สถานที่นั่งพักผ่อน ในบริเวณที่ออกกำลังกาย ห้องสุขาและห้องน้ำ ในบริเวณสถานที่ออกกำลังกาย ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและตู้เก็บอุปกรณ์ของผู้ออกกำลังกาย มีน้ำดื่มในสถานที่ออกกำลังกาย อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน และมั่นคงแข็งแรง มีอุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์สนามมากพอที่จะให้ยืมใช้

4. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล ร้องลงมา กิจกรรมดนตรี และร้องเพลง เช่นการร้องเพลง การฟังกดนตรี การเล่นดนตรีและกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น อยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ จากความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ที่เป็นเช่นนี้ กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล เป็นกิจกรรมนันทนาการ เป็นกีฬาที่นิยมของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการมากในการเล่นฟุตบอล และบาสเกตบอล เพราะต้องออกกำลังกายในการเคลื่อนไหว การผจญภัย กีฬาประเภทนี้เป็นกีฬาที่เล่นง่าย เล่นเวลาไหนก็ได้จะเล่นได้ตลอดเวลา แต่ที่สำคัญต้องมีการปะทะหรือใช้ความรุนแรง เช่นเดียวกัน กิจกรรมดนตรีและร้องเพลงเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกออกมา ระบายอารมณ์ ผ่อนคลายความตึงเครียดขณะทำกิจกรรมหรือเวลาว่าง เยาวชนเหล่านี้มีความต้องการมากเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับกิจกรรมกลางแจ้ง / นอกเมือง เป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และสามารถพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจและคุณภาพชีวิต ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ชูเกียรติ ธีรรัตน์ (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการออกกำลังกายโดยมีความต้องการกิจกรรมประเภทฟุตบอลและแบดมินตันมากที่สุด รองลงมาเป็น บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ระดับน้อยคือ กิจกรรมเข้าจังหวะ เปตอง ตะกร้อวง แฮร์บอล ฮอกกี้ ยูโดและยกน้ำหนัก ซึ่งนับว่าการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เป็นกิจกรรมนันทนาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างสมรรถภาพ และระบบต่าง ๆ ของร่างกายให้สมบูรณ์ แข็งแรง เช่นเดียวกับวรศักดิ์ เพียรชอบ (2538 : 7) ได้ศึกษาผลของการศึกษาที่มีต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกายอย่างละเอียดถี่ถ้วน จึงทำให้วงการพลศึกษาและวงการแพทย์เชื่อว่า การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา

ที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายของแต่ละคนเป็นประจำทุกวันนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย สอดคล้องกับคำกล่าวของ กวิน คเชนทร์เดชา (2530 : 69) ที่กล่าวไว้ว่า การออกกำลังกายที่ดึ้นนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอตลอดชีวิตและเหมาะสมกับวัยด้วย สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 103) ได้กล่าวไว้ว่า บริษัทธุรกิจการค้า ได้ใช้กีฬาเพื่อโฆษณาธุรกิจการค้า จึงทำให้กีฬาเป็นส่วนสำคัญในช่วงเวลาที่สังคมต้องมีส่วนร่วมและสอดคล้องข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการออกกำลังกายและการป้องกันยาเสพติดในหมู่นักเรียนและเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ตามความต้องการให้มากและต่อเนื่อง ควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมนันทนาการอย่างถูกวิธี และสม่ำเสมอ
2. ควรมีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่มีความพร้อม ทั้งในร่มและกลางแจ้ง และมีอุปกรณ์ที่เพียงพอกับความต้องการ ทันสมัยและได้มาตรฐาน
3. ควรจัดวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญ แนะนำในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการให้ถูกวิธี
4. ควรมีกิจกรรมนันทนาการหลายประเภท ให้นักเรียนได้เลือกตามความต้องการ ความชอบและความถนัด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ว่านักเรียนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทใด จะได้จัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนให้ตอบสนองตามต้องการของนักเรียน เพื่อลดปัญหา ยาเสพติด การทะเลาะวิวาทและปัญหานักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัยเรียน
2. ควรมีการศึกษาในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ตลอดทั้งศึกษาผลการดำเนินงานในโครงการกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และศักยภาพของนักเรียนให้เป็นเยาวชนที่ดีมีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา พันธ์อำพล. (2529). ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- กวิน คเชนทร์เตชา. (2530). ความต้องการการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา ตักดิ์ศรี. (2534). มนุษย์สัมพันธ์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- กอง วิสุทธามณ. (2520, กุมภาพันธ์). "เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ". วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2527, 10 มกราคม). "นันทนาการกับความต้องการของมนุษย์". วารสารสุขศึกษาพลศึกษาและสันทนาการ.
- คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ. (2544). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. กรุงเทพฯ : แสงเทียนการพิมพ์.
- คณิต เขียววิชัย. (2529). หลักนันทนาการ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2531). การจัดกิจกรรมนันทนาการชุมชนในเขตภาคตะวันตกของประเทศไทย. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2534). หลักนันทนาการ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2525). นันทนาการ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรวพร ธรณินทร์. (2533). การแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. เอกสารคำสอน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2527). คู่มือกีฬา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เจริญ กระบวนรัตน์ และคนอื่นๆ. (2525). ความต้องการรับบริการทางด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของข้าราชการ และนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม สัตยเสวนา. (2532). ความต้องการกิจกรรมการกีฬาของ น.ศ. มหาวิทยาลัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ชัชวาล ช่อไสว. (2536). เอกสารประกอบการสอนวิชาสันตนาการสำหรับครู. ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูเกียรติ เกียรติธีรรัตน์. (2534). ความต้องการกิจกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : การพิมพ์เจริญผล.
- ธีระ นทีวุฒิกล. (2521). การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ และคนอื่นๆ. (2523). การใช้เวลารว่างและกิจกรรมนันทนาการ
ของประชากรกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. (2530). นันทนาการ. ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2529). ทิศทางอนาคตไทยเพื่อความสุขก้าวหน้า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ชาวบ้าน.
- _____. (2539). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- พลศึกษา. กรม. (2532). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เทพนิมิตรการพิมพ์.
- พระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2530). สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- พระพงศ์ บุญศิริ และ มาลี สุรพงศ์. (2536). เกม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มยุรี ทองสงฆ์ และนิรมล เปลี้นจัญญ. (2533). รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผล
นักเรียนนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย. กรุงเทพฯ :
ถ่ายเอกสาร.
- มานะ หมอยาดี. (2540). การใช้เวลารว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียน นายเรืออากาศ
โรงเรียนนายเรืออากาศ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เยาวณี ผจญ. (2534). ความต้องการในการออกกำลังกายของข้าราชการในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รชพร จันทร์สว่าง. (2545). “แนวความคิดเกี่ยวกับเวลาว่าง นันทนาการและการท่องเที่ยว”. ในเอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. หน่วยที่ 1 - 7, หน้า 55. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รังสฤษฎ์ เสริฐชัย. (2534). เอกสารหมายเลข 2/ 2534. งานนันทนาการ กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วงศ์กร ภูทอง และอลงกต ศรีเสน. (ม.ป.ท). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2526, มกราคม). “การออกกำลังกายสำคัญใน.. วารสารวิทยาลัยพลศึกษาอ่างทอง. 7(10) : 33.
- _____. (2538, มกราคม). “คุณภาพการศึกษาพลศึกษาสุขศึกษานันทนาการและการกีฬาในยุคโลกาภิวัตน์,” วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ. 21(3) : 25.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2539). แผนป้องกันสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2540 – 2544. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครุสภา.
- ส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. กองกรมพลศึกษา. (2530). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.
- สมเกียรติ เนตรประเสริฐ (2543). กิจกรรมนันทนาการ. นครสวรรค์: ศรีรัตนการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ และดำรงส ตรงศักดิ์. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2520). สันทนาการชั้นนำ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรี เจริญสุข. (2534). ดนตรีชาวสยาม. โครงการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (2534). *ความต้องการบริการการออกกำลังกายของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เสถียร โกเศศ (นามแฝง). (2515). *ค่าของวรรณคดี*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาการจูงใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์น.
- อรุณ รักธรรม. (2527). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ann, Elizabeth D.A. (April,1977). A Survey of Lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee. *Dissertation Abstracts International*. 37(10) : 6341 - A.
- Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Holbrook; James Edward. (1993, February). "Current Problems and Trends in Facility Planing for Health, Physical Education Recreation and Athletics at Colleges and Universities,". *Dissertation Abstracts International*. 53(14) : 2735 - A.
- Kraus, R.G. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. 3nd ed, Glievview IL; Scott Foreman and Company.
- Maslow, Abraham H. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper and Row.
- McBride, Ron and Knight Stephanie. (1993, July-August). "Identifying Teacher Behaviors During Critical Thinking Tasks," *Clearing House*. 66(3) : 73 – 374.
- Nantogmah, Samuel Yakubur, (1982, October). "Physical Education Programs Offered in Iowa High School, Preferred by Seniors, and Recommended by Professors in Iowa Colleges and Universities," *Dissertation Abstracts International*. 43(21) : 1080 – A.
- Ruth Strong. (1951). *An Introduction to Chile Study*. New York : Macmillan.
- Watkin, Baron Charles. (1983, September). "Secondary School and Their Effect on Continuing Participation in Physical Activity by College Students in New South Wales, Australia," *Dissertation Abstracts International*. 44(30) : 705 - A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับชั้นช่วงชั้นที่ 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ลักษณะของแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ

(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ด้าน

2.1 ด้านการจัดดำเนินการ

2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2.4 ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended)

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบและตอบตรงความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ไม่เกิดผลเสียต่อการเรียนแต่อย่างใด แต่จะเกิดประโยชน์กับนักเรียนเองและส่วนรวม ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียนต่อไป ขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นางสาวจันทร์อินทร์ ชูทอง)

นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ และเติมข้อความ
ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ชั้นปี

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมมี 4 ด้าน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ความต้องการกิจกรรมนั้นหนนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	<u>ด้านการจัดดำเนินการ</u> มีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกในการติดต่อ การจัดดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรม นั้นหนนาการ					
2.	มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนนาการ					
3.	กฎระเบียบและกติกาในการดำเนินการกิจ กรรมนั้นหนนาการอย่างชัดเจน					
4.	มีผู้ฝึกสอน/วิทยากรให้ความรู้และแนะนำ ในกิจกรรมนั้นหนนาการ					
5.	มีการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมนั้นหนนาการ ในโรงเรียน					
6.	<u>ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ</u> มีบุคลากรที่ให้คำแนะนำกิจกรรมนั้นหนนาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้าน					
7.	มีบุคลากรทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ให้ คำแนะนำบริการข่าวสาร เกี่ยวกับกิจกรรม นั้นหนนาการ					
8.	บุคลากรเป็นผู้ที่มีบุคลิภาพที่ดี สุขภาพ สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ					
9.	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับฝากสิ่งของในบริเวณ สถานที่จัดกิจกรรมนั้นหนนาการ					
10.	มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานที่ในกิจกรรม					
11.	มีเจ้าหน้าที่บริการเบิก – จ่ายอุปกรณ์					

ข้อที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
12.	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					
13.	กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันและกระทรวงศึกษาธิการ					
14.	กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้บุคลากรมีรูปแบบและขั้นตอนเหมาะสมตามหลักและปรัชญานันทนาการที่ว่าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่จัดบริการให้ส่งเสริมความต้องการได้ทุกเพศ ทุกวัย					
15.	<u>ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
	ควร会增加จำนวนสนามกีฬาและสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอ					
16.	สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง					
17.	สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการได้มาตรฐาน					
18.	สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีแสงสว่างเพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมนันทนาการ					
19.	มีที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและห้องสุขาชาย - หญิง แยกจากกันและถูกสุขลักษณะ					
20.	สถานที่มีที่นั่งชมเป็นสัดส่วน					
21.	อุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีมาตรฐานและมีความปลอดภัย					
22.	มีอุปกรณ์กีฬาหลาย ๆ ชนิดอย่างเพียงพอได้มาตรฐาน					
23.	จำนวนและประเภทของอุปกรณ์ให้เลือกใช้ตามต้องการ					

ข้อที่	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
24.	<u>ด้านกิจกรรมนันทนาการ</u> กีฬาประเภททีมที่มีการปะทะ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล					
25.	กิจกรรมนันทนาการศิลปะหัตถกรรม เช่น เครื่องจักรสาน เย็บปักถักร้อย การปั้น การวาดภาพ ทำร่ม					
26.	กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา เช่น การศึกษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ					
27.	กิจกรรมนันทนาการ การละคร เช่น ละครร้อง ละครรำ โขน นาฏศิลป์					
28.	กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก เช่น งานสะสม แสตมป์ ประดิษฐ์ ต่อเติม วาดภาพ					
29.	กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง เช่น การร้องเพลง การฟังดนตรี การเล่นดนตรี					
30.	กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษาธรรมชาติ					
31.	กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)					
32.	กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร เช่น การพัฒนาชุมชน					
33.	ลีลาศเพื่อสุขภาพ หรือกิจกรรมเข้าจังหวะ					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านต่าง ๆ

1. ความต้องการด้านการจัดดำเนินการ

ข้อคิดเห็น.....
.....
.....
.....
.....

2. ความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

ข้อคิดเห็น.....
.....
.....
.....
.....

3. ความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อคิดเห็น.....
.....
.....
.....
.....

4. ความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ

ข้อคิดเห็น.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศร 0519.12/1966

วันที่ ๓๔ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวจันทร์อินทร์ ชูทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารมณ์ นาวากาญจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ สุภารัตน์ วรทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโทไพบุลย์ อ่อนมั่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ และ อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นางสาวจันทร์อินทร์ ชูทอง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ – สกุล นางสุภารัตน์ วรทอง
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ – สกุล เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ชื่อ – สกุล นางกนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ชื่อ – สกุล นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ชื่อ – สกุล นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวจันทร์อินทร์ ชูทอง
วัน เดือน ปี เกิด	10 เมษายน 2507
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 57 หมู่ 1 ตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 16110
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 57 หมู่ 1 ตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 16110 โทรศัพท์ 0-9900-3357
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทคนิคพัฒนการอยุธยา ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดการ้อง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) พลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2529	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) พลศึกษา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ